

PROGRAMUL NAȚIONAL
SERVICII DE ÎNGRIJIRE COPII
CU VÂRSTA PÂNĂ LA 3 ANI

**International
Labour
Organization**

CENTRUL
Parteneriat pentru
Dezvoltare

NOTĂ DE ANALIZĂ

PROVOCĂRILE ȘI BARIERELE ÎN IMPLEMENTAREA SERVICIILOR ALTERNATIVE DE ÎNGRIJIRE A COPIILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA: RECOMANDĂRI DE ÎMBUNĂTĂȚIRE

Chișinău 2025

Analiza a fost elaborată Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD) în cadrul proiectului „Consolidarea Păcii și Prosperității prin Liderismul și Incluziunea Femeilor (Femei pentru Pace și Prosperitate)”, implementat de către Organizația Internațională a Muncii (ILO) și Entitatea Națiunilor Unite pentru Egalitatea de Gen și Abilitarea Femeilor (UN Women), cu suportul financiar al Agenției Elvețiene pentru Dezvoltare și Cooperare (SDC).

CUPRINS

INTRODUCERE	3
CONTEXT NAȚIONAL.....	5
BARIERE DE IMPLEMENTARE.....	7
MATRICEA CU RECOMANDĂRI SPECIFICE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CADRULUI LEGISLATIV	17

INTRODUCERE

Serviciile de îngrijire a copiilor, atunci când sunt furnizate într-un portofoliu variat și accesibil, reprezintă o infrastructură socială esențială: ele permit părinților să-și continue participarea pe piața muncii fără întreruperi structurale, susțin coeziunea familiei prin reducerea stresului legat de reconcilierea vieții profesionale cu cea privată și generează beneficii de dezvoltare timpurie pentru copii prin expunerea la medii sigure, stimulative și reglementate. În consecință, un sistem de îngrijire divers și echitabil produce efecte economice pozitive prin creșterea productivității, contribuie la diminuarea inegalităților de gen și consolidează capitalul uman pe termen lung.

Asigurarea serviciilor de îngrijire a copiilor în condiții decente și accesibile este recunoscută la nivel internațional ca fiind esențială pentru promovarea muncii decente, a protecției sociale și a egalității de gen. Organizația Internațională a Muncii (OIM) a elaborat standarde clare în acest sens: Convenția OIM nr. 102 (1952) privind normele minime de securitate socială și Recomandarea nr. 202 (2012) privind plafoanele de protecție socială subliniază necesitatea ca toți lucrătorii, inclusiv cei din domeniul îngrijirii, să beneficieze de o acoperire adecvată de protecție socială. Totodată, standardele OIM promovează în mod explicit egalitatea de șanse și drepturile lucrătorilor din economia îngrijirii: Convenția nr. 156 (1981) recunoaște necesitatea sprijinirii lucrătorilor cu responsabilități familiale, Convenția nr. 183 (2000) garantează protecția maternității, iar Convenția nr. 189 (2011) stabilește drepturi și condiții de muncă decente pentru lucrătorii casnici (categorie ce include adesea bonele și îngrijitorii la domiciliu). Aceste instrumente, alături de Convenția nr. 100 (1951) privind egalitatea de remunerare și Convenția nr. 111 (1958) privind nediscriminarea în ocupare, creează un cadru cuprinzător ce obligă statele membre să asigure muncă decentă pentru lucrătorii din sectorul îngrijirii, precum și acces egal la oportunități de angajare și protecție socială. Întrucât acest sector este compus preponderent din femei, lipsa condițiilor decente de muncă și a protecției sociale adecvate lovește în mod disproporționat femeile, adâncind inegalitățile de gen pe piața muncii. Astfel, respectarea acestor standarde internaționale devine nu doar o chestiune de drepturi ale lucrătorilor, ci și o premisă pentru egalitatea de gen și dezvoltarea durabilă a forței de muncă.

Republica Moldova a întreprins măsuri diferite pentru a sprijini familiile cu copii mici, începând cu reforma concediului de îngrijire care a flexibilizat regimul concediilor de maternitate, paternitate și creștere a copilului, adaptându-le nevoilor diverse ale părinților. În paralel, statul a investit în extinderea infrastructurii serviciilor publice de îngrijire timpurie și în facilitarea accesului la acestea, consolidând astfel capacitatea familiilor de a combina responsabilitățile profesionale cu cele familiale.

Efortul Guvernului s-a materializat inclusiv și în dezvoltarea Programului Național privind Serviciile de Îngrijire a Copiilor cu vârsta până la 3 ani, pentru anii 2023-2026. Viziunea Programului este de a crea și de a oferi servicii de îngrijire a copiilor de calitate pentru a le permite copiilor să se bucure de dezvoltare și educație holistică și de a sprijini echitatea de la o vârstă fragedă, or acest angajament a fost inclus și în Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova Europeană 2030", aprobată prin Legea nr. 315/ 2022.

Întru diversificarea serviciilor de îngrijire pentru copii, Parlamentul a adoptat o lege specială ce vizează servicii alternative de îngrijire a copilului până la vârsta de 3 ani. Aceste servicii sunt menite să completeze instituțiile de educație antepreșcolară și preșcolară, și nu constituie forme de asistență socială. Astfel, în anul 2022, prin aprobarea [Legii nr. 367/2022](#), au fost reglementate pentru prima dată trei tipuri de servicii alternative de îngrijire a copiilor, a căror activitate este reglementată de H.G. nr. [572/2023](#), după cum urmează: (i) **servicii de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă** – organizate de către angajator în beneficiul angajaților prin contract individual de muncă, al persoanelor aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, cu suportarea tuturor cheltuielilor aferente din mijloacele proprii ale unității. În cazul în care angajatorul este o instituție de învățământ, de aceste servicii pot beneficia inclusiv copiii elevilor/studentilor încadrați la studii în entitățile respective; (ii) **servicii de îngrijire individualizată** - organizate de către îngrijitor/îngrijitoare la domiciliul/reședința temporară a

copilului; (iii) **servicii de îngrijire de tip familial** - organizate la domiciliul/reședința temporară a îngrijitorului/îngrijitoarei pentru un număr limitat de copii.

Începând cu 2022, alături de alți parteneri de dezvoltare, Organizația Internațională a Muncii a oferit suport Ministerului Muncii și Protecției Sociale pentru consolidarea sectorului de îngrijire a copiilor, promovând în același timp crearea de locuri de muncă și îmbunătățirea calității și ocupării în acest sector și în domeniile conexe. Organizația Internațională a Muncii a implementat un program pilot pentru cele trei modalități aprobate, cu scopul de a identifica ce funcționează și ce nu, precum și de a propune soluții bazate pe dovezi, pentru a îmbunătăți cadrul legal și procedural existent.

De la adoptarea Legii nr. 367/2022 au trecut doi ani, timp în care autoritățile și părțile interesate au depus eforturi pentru implementarea noilor servicii alternative de îngrijire a copiilor. Cu toate acestea, rata de formalizare a acestor servicii rămâne extrem de scăzută, semnalând existența unor bariere în calea operaționalizării și sustenabilității lor. Până la începutul anului 2025, la nivel național erau înregistrate oficial doar 22 servicii alternative de îngrijire – dintre care 21 servicii de tip familial (creșe la domiciliu) și doar 1 serviciu organizat de un angajator la locul de muncă. Acest număr infim de servicii formalizate, în pofida cererii potențiale din partea părinților și a cadrului legal existent, indică faptul că politica actuală nu reușește încă să stimuleze suficient dezvoltarea sectorului formal de îngrijire.

În acest context, analiza de față urmărește să identifice și să explice barierele de ordin legislativ, economic și structural care stau la baza acestei implementări deficitare. A fost realizată o evaluare comprehensivă a cadrului normativ și a modului în care acesta este aplicat, cu scopul de a elucidă principalele obstacole care împiedică extinderea serviciilor alternative de îngrijire în condiții formale.

La identificarea barierelor, s-a ținut cont de constatările și recomandările formulate în cadrul mai multor analize tematice realizate în parteneriat cu Organizația Internațională a Muncii (ILO), și anume: (i) Raportul privind aspectele practice de implementare a serviciului alternativ de îngrijire a copiilor organizat de angajator la locul de muncă, elaborat de Confederația Națională a Patronatelor; (ii) Raportul privind examinarea constrângerilor juridice aplicabile serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial în Republica Moldova, elaborat de Asociația Femeilor în Afaceri din Moldova (AFAM); (iii) Analiza „Parteneriatul Public-Privat, un instrument de îmbunătățire a serviciilor alternative de îngrijire în Moldova”.

CONTEXT NAȚIONAL

Responsabilitățile familiale reprezintă principalul obstacol în calea activității profesionale a femeilor cu copii mici. Piața muncii din Republica Moldova prezintă un tablou în care inegalitățile de gen sunt foarte evidente și afectează în mod negativ, în majoritatea cazurilor, femeile.¹ Rata de ocupare a femeilor, per general, este mai scăzută decât cea a bărbaților. Totodată, atunci când analizăm profilul persoanelor ocupate, în special al celor cu vârsta de 25-49 de ani, observăm o discrepanță enormă în rândul angajaților fără copii, și angajaților cu cel puțin un copil cu vârsta de până la 6 ani. Deși, din graficul de mai jos, deducem că prezența copiilor nu influențează rata de ocupare a bărbaților, cea a femeilor este influențată negativ considerabil. Astfel, ponderea femeilor ocupate care au vârsta de 25-49 de ani și care nu au nici un copil, este cu 30% mai mare decât a celor care au cel puțin un copil de 6 ani. Analizând cauzele principale ale inactivității, constatăm că femeile se retrag de pe câmpul muncii pentru a îndeplini responsabilitățile de familie, diferența dintre inactivitatea femeilor din această cauză și cea a bărbaților este de 95%. Acest lucru se datorează aproape în totalitate stereotipurilor existente privind rolurile femeilor și bărbaților în societate, prin care responsabilitățile de îngrijire sunt atribuite în totalitate femeilor.

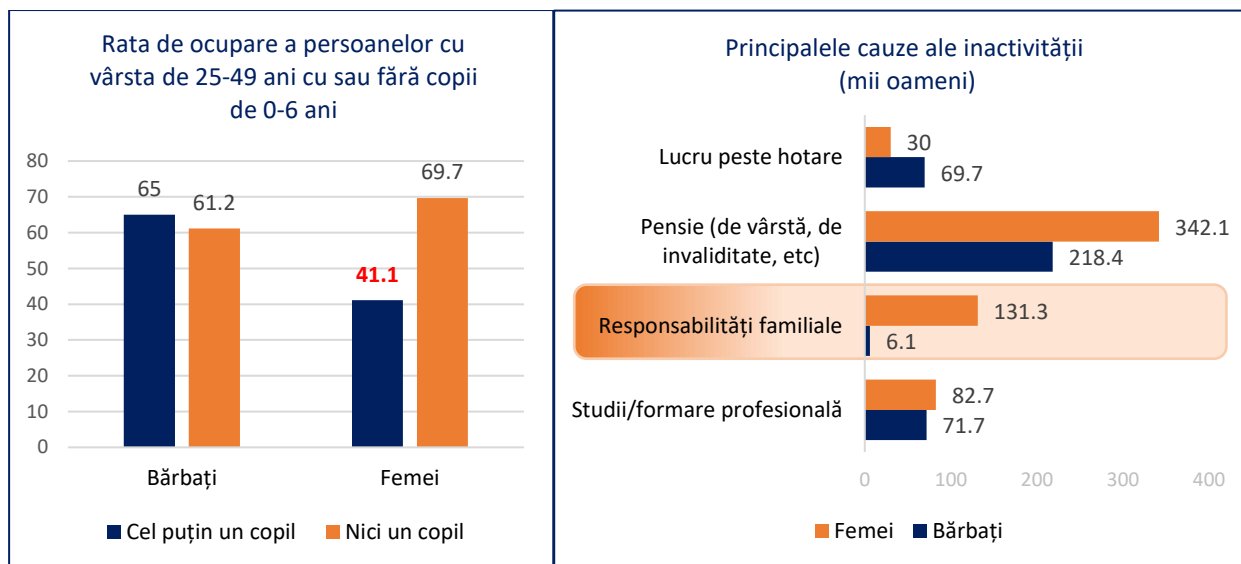

Figura 1: Rata de ocupare a persoanelor cu vârsta de 25-49 ani cu sau fără copii de 0-6 ani (%), și principalele cauze ale inactivității (mii persoane), 2023

Sursa: Biroul Național de Statistică

Deși rata de încadrare a copiilor cu vârsta de până la 3 ani este în creștere, ponderea acestora rămâne a fi în continuare foarte scăzută. Conform Biroului Național de Statistică, în anul 2023, rata de încadrare a copiilor cu vârsta de până la 3 ani a atins o valoare de 24,5%, dintre care 24% dintre copii din zonele urbane sunt încadrați în IET, iar din zonele rurale sunt 25% din totalul copiilor cu vârsta de până la 3 ani. Comparativ cu anul 2021, în doar 2 ani, rata de încadrare a copiilor cu vârsta de până la 3 ani a crescut în medie cu 8,7%. Progresul este evident mai semnificativ în mediul rural, unde ponderea copiilor înscriși a crescut cu 13% în 2023, față de 2021, în timp ce în mediul urban creșterea a fost mult mai modestă, de doar 4,4%. Din perspectivă de vârstă constatăm că la 1 ianuarie 2023, peste 50% dintre copii cu vârsta de 2 ani, erau încadrați în instituțiile de educație timpurie. Pe de altă parte, cu cât vârsta este mai mică, cu atât rata de încadrare este mai mică. Astfel, la începutul anului 2023, doar 3,5% dintre copiii cu vârsta de 1 an erau încadrați în IET, iar copii cu vârsta de până la 1 an au fost doar 2 copii. Aceste tendințe au la bază câteva explicații, printre care accesul limitat la serviciile de îngrijire pentru copii cu vârsta de până la 3 ani, or, în legislația națională, învățământul preșcolar este destinat copiilor începând cu vârsta de 2 ani. Prin urmare, chiar dacă părinților le-au fost oferite formule de concedii de îngrijire flexibilizate, prin care

¹ https://progen.md/wp-content/uploads/2025/03/CPD_IEG-2025-1.pdf

aceștia pot să revină în orice clipă la locul de muncă, fără ca să-ți piardă indemnizația de creștere a copilului, aceștia efectiv nu o pot face pentru că nu au în grija cui lăsa copii. Acest lucru este confirmat și de ponderea mai înaltă de încadrare a copiilor în zona rurală, care este direct proporțională cu extinderea creșelor la nivel național, datorită Programului implementat de către MMPS pe această filieră (vezi mai sus). Totuși, în societatea noastră persistă o reticență față de serviciile de creșă, mai ales în ceea ce privește calitatea acestora. Mulți consideră că îngrijirea colectivă nu poate fi suficient de individualizată, iar nevoile copilului ar putea să nu fie îndeplinite în mod corespunzător.

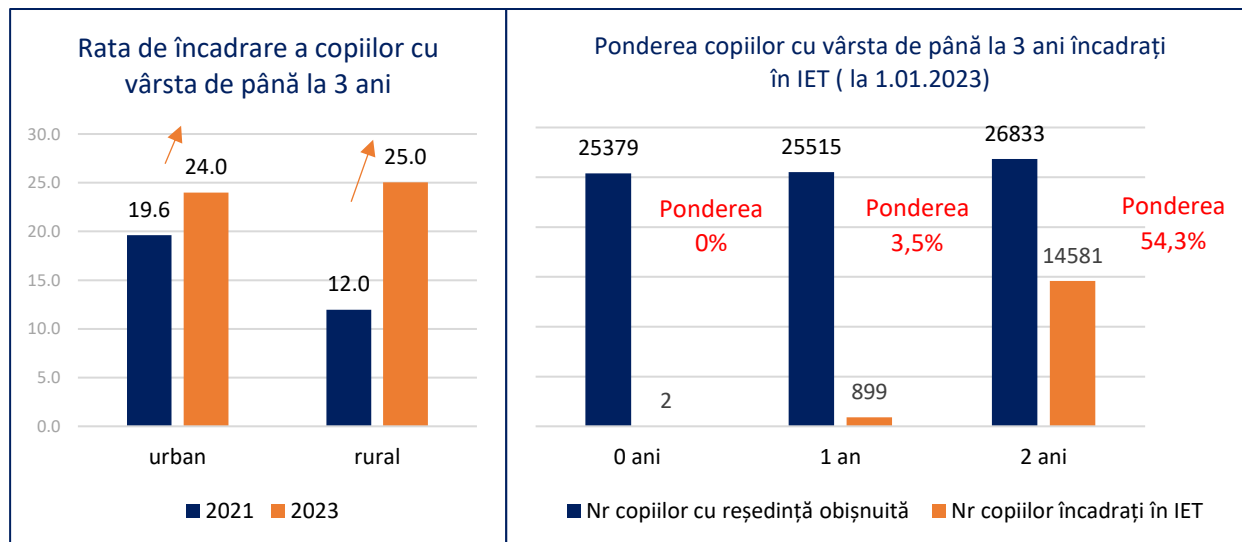

Figura 2: Rata de încadrare a copiilor cu vârsta de până la 3 ani în IET, pe vârste și pe mediu de reședință, % și Sursa: Calculele CPD în baza datelor Biroului Național de Statistică

În contextul menționat anterior, serviciile alternative de îngrijire pentru copiii cu vârsta de până la 3 ani rămân esențiale. Acestea sunt indispensabile părinților din Republica Moldova, cel puțin până când infrastructura educației timpurii va fi extinsă suficient pentru a răspunde cerințelor pieței. Deși reglementate în anul 2023, constatăm că numărul acestora rămâne limitat. În perioada 2023-2024, au fost lansate, la nivel național, doar 23 de servicii alternative de îngrijire de tip familial, toate fiind înființate cu sprijinul financiar și expertiza partenerilor de dezvoltare, precum Organizația Internațională a Muncii, GIZ Moldova, Street Child, Asociația Femeilor Antreprenoare din Moldova și Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare. În medie, fiecare dintre aceste servicii a înregistrat peste 50 de copii cu vârsta între 0 și 3 ani. De asemenea, conform informațiilor primite din partea partenerilor de dezvoltare, sunt 2 servicii alternative de îngrijire înființate la locul de muncă, în incinta Orange Moldova și a Universității de Stat din Moldova, care se află în proces de înregistrare.

Pe de altă parte, conform datelor furnizate de Inspectoratul Fiscal de Stat, la 1 ianuarie 2025 nu exista niciun prestator de servicii alternative de îngrijire individualizată înregistrat oficial. Deși zilnic, în mediul online, sunt publicate numeroase anunțuri referitoare la serviciile de îngrijire la domiciliu pentru copii, prestatorii continuă să fie reticenți în a-și oficializa activitatea. Astfel, revizuirea cadrului normativ în această privință și adoptarea unor măsuri speciale pentru a stimula oficializarea activității îngrijitorilor de copii devine o necesitate stringentă. În prezent, acest sector de servicii rămâne un sector economic gri, iar prestatorii se află în afara sistemului de asigurări sociale (lipsa acoperirii cu pensii, lipsa protecției maternității) și medicale. Înregistrarea acestor servicii, însă, reprezintă condiția fundamentală pentru a asigura securitatea și sănătatea copiilor care beneficiază de aceste îngrijiri.

BARIERE DE IMPLEMENTARE

Prin adoptarea Legii nr. 367/2022 s-a preluat parțial în legislația națională setul de standarde promovat de Organizația Internațională a Muncii (OIM) în domeniul muncii decente în sectorul de îngrijire a copilului, actul normativ incorporând explicit principii precum egalitatea de șanse și nediscriminarea (Art. 4 din Legea 367/2022), reglementarea formală a relațiilor de muncă prin contracte încheiate legal (Art. 11), stabilirea unor cerințe profesionale clare pentru îngrijitori/îngrijitoare (Art. 15) și obligația afilierii acestora la sistemele de asigurări sociale și de sănătate (Art. 28). Aceste prevederi aliniază parțial cadrul juridic intern la standardele OIM – de pildă, convențiile OIM cer asigurarea tratamentului egal, a formalizării muncii și a protecției sociale pentru lucrătorii de îngrijire – însă aplicarea lor rămâne limitată, cu efecte practice modeste. În consecință, persistă o serie de bariere concrete, de natură legislativă, economică și structurală, care împiedică implementarea deplină a acestor principii, după cum se detaliază în continuare.

1. Accesul limitat la oportunitățile de calificare în domeniul îngrijirii copiilor descurajează potențialii prestatori de servicii să își formalizeze activitatea. În conformitate cu art.15 alin.(1) lit.b) din Legea nr.367/2022, îngrijitorii de servicii alternative de îngrijire a copiilor sunt obligați să dețină o calificare în domeniul îngrijirii copiilor. Conform acestei prevederi, o persoană este considerată calificată în domeniul îngrijirii copiilor cu vârsta de până la 3 ani doar dacă deține o diplomă de studii superioare în domeniul educației, sănătății și asistenței sociale, un certificat de studii profesionale tehnice secundare sau un act de studii echivalent care să ateste specializarea în îngrijirea copiilor. La moment, în Republica Moldova, oportunitățile pentru a obține această calificare sunt extrem de limitate, existând doar o singură instituție de învățământ în mun. Chișinău, care oferă un program de instruire specific: colegiul Alexei Mateevici. Acest lucru descurajează potențialii prestatorii ai serviciilor alternative în a iniția un astfel de serviciu, în primul rând din perspectiva de amplasare, aceasta fiind neaccesibilă pentru persoanele care locuiesc la o distanță considerabil de mare față de Chișinău și pentru care deplasarea este anevoioasă și costisitoare. Adicional, costul acestor cursuri depășește suma de 5000 MDL (*sursa: colegiul Alexei Mateevici*), reprezentând o sumă considerabilă pentru o persoană care abia dorește să lanseze o activitate economică.

Se recomandă: Extinderea ofertei de programe de instruire la nivel regional prin crearea unor parteneriate cu instituții specializate de învățământ, care ar încadra această formare în lista specialităților instituției, dar și prin sprijinirea instituțiilor prestatoare de astfel de servicii de instruire și formare cu ajutorul subvențiilor, dar și a sprijinului informațional-didactic din partea Ministerului Educației și Cercetării.

2. Înființarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial este destul de costisitoare, fiind neaccesibilă pentru potențialii prestatori de serviciu. Precum a fost menționat mai sus, în anul 2024 au fost înființate 23 de servicii de acest tip, toate fiind deschise drept urmare a desfășurării unui program de granturi, de sine stătător nefiind nici una. Pentru beneficiarii și beneficiarele programului desfășurat, disponibilitatea grantului a fost decisivă în luarea deciziei privind înființarea acestui tip de serviciu (*sursa: informația colectată în focus-grup cu beneficiarii Programului de mentorat pentru prestatorii de servicii alternative de îngrijire a copiilor de tip familial 2024*), or, dacă nu avea să li se ofere suportul financiar, aceste servicii nu aveau să fie lansate din cauza sumei mult prea mare care urma să fie investită.

Făcând o estimare de costuri, concluzionăm că pentru a lansa un astfel de serviciu și pentru a menține funcționalitatea acestuia pentru un an, valoarea investițiilor ajunge la peste 418 mii MDL. Cheltuielile incluse în această sumă nu sunt exhaustive, și pot varia de la caz la caz, însă, pentru un prestator care nu are nimic disponibil din strictul necesar pentru lansarea unui astfel de serviciu, lista de mai jos include minimul de cheltuieli care urmează a fi suportate reieșind din cerințele de înregistrare privind asigurarea

medicală și socială, prezentarea cazierului judiciar, cât și din cerințele sanitare pentru funcționarea acestora: amenajarea spațiului, închiriere și întreținerea acestuia, cât și alimentarea copiilor și remunerarea propriu-zisă a prestatorului pentru munca prestată. Aceste costuri nu sunt accesibile pentru majoritatea persoanelor, mai cu seamă dacă luăm în considerare profilul persoanelor care prestează neoficial astfel de servicii de îngrijire, fiind majoritatea femei, fără a fi încadrate în câmpul muncii pentru a avea bani disponibili de a investi sau pentru a recurge la un împrumut bancar.

Linie buget	Unitate	Cantitate	Cost per unit, MDL	Total, MDL
Cheltuieli de înregistrare				
Patentă de întreprinzător	lună	12	200,00	2.400,00
Poliță de asigurare medicală	an	1	2.636,00	12.636,00
Contribuția de asigurări sociale obligatorie de stat în sumă fixă	an	1	7.522,00	17.522,00
Cazier judiciar	unitate	1	30,00	30,00
Încercări de laborator (apă, lumină, microclimă)	unitate	1	1.500,00	1.500,00
Studii pentru calificarea îngrijitorului/îngrijitoarei de copii	unitate	1	5.000,00	5.000,00
Total				39.088,00
Cheltuieli de amenajare				
Amenajarea spațiului (mobilier, jucării, echipament tehnic)	lump sum	1	50.000,00	50.000,00
Chirie apartament	lună	12	10.000,00	120.000,00
Total				170.000,00
Cheltuieli de întreținere				
Servicii comunale (media pe an)	lună	12	3.500,00	42.000,00
Consumabile (produse igienice, detergenți, birotică)	lună	12	1.000,00	12.000,00
Cheltuieli de întreținere	an	1	3.000,00	3.000,00
Alimentația copiilor	luna	12	7.700,00	92.400,00
Salariul îngrijitorului/îngrijitoarei (minim pe economie)	lună	12	5.000,00	60.000,00
Total				209.400, 00
GRAND TOTAL				418.488, 00

**Lista costurilor ilustrate în tabelul de mai sus este una orientativă și nu neapărat se aplică tuturor prestatorilor de servicii, cu excepția costurilor de înregistrare și taxe.*

Se recomandă: implementarea măsurilor de susținere a potențialilor prestatori de servicii care ar micșora povara financiară a acestora. O primă recomandare pentru a facilita accesul la finanțări, se propune a fi revizuită forma de activitate a serviciilor alternative de tip familial, astfel încât acestea să fie eligibile pentru diferite subvenții și programe guvernamentale de suport financiar, cum ar fi programele ODA, în special Programul Femei în Afaceri (a se vedea punctul 6). De asemenea, se recomandă să fie oferite facilități la înregistrarea în sistemul social și medical pentru persoanele care vor să înființeze acest tip de servicii, or, în cazul în care persoana lansează serviciul pe parcursul anului, după data de 30 martie, perioada în care se acordă posibilitatea de a beneficia de preț redus la polița de asigurări medicale, acesta este nevoit să procure polița în valoare de peste 12000 MDL (a se vedea punctul 5). Tot în aceeași ordine de idei, costurile pentru înregistrarea în sistemul de asigurări sociale nu sunt echitabile în raport cu alți contribuabili, or deținătorii de patentă achită contribuții mai mari decât un salariat care încasează un

salariu în valoarea salariului minim pe economie, însă le sunt asigurate mult mai puține riscuri (a se vedea punctul 4). Diminuarea costurilor de lansare și întreținere a serviciilor alternative de îngrijire de tip familial nu doar vor deveni mult mai atractive pentru potențialii prestatorii, dar vor deveni și mai accesibile pentru familiile cu copii, luând în considerare că cheltuielile mai sus descrise determină prețul acestor servicii.

3. Costurile suportate de angajatori pentru crearea serviciilor de îngrijire a copiilor la locul de muncă sunt impunătoare, fapt ce îi descurajează să inițieze asemenea eforturi. [Legea nr. 367/2022](#) introduce posibilitatea pentru angajatori de a organiza la locul de muncă servicii alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la trei ani, pentru proprii angajați. În pofida acestui fapt, angajatorii sunt rezervați în acest sens din considerentul costurilor mari pe care le-ar implica crearea unor astfel de servicii la locul de muncă. [Hotărârea de Guvern nr. 572/2023](#) pentru aprobarea Regulamentelor cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor introduce reglementări stricte cu privire la condițiile necesare a fi respectate de către angajatori pentru buna funcționare a serviciilor (condiții legate de amenajarea spațiului, condiții de mediu, dotări, norme sanitare etc.). Adaptarea locului de muncă la toate condițiile solicitate pentru a organiza asemenea servicii ar implica investiții semnificative din partea angajatorilor. O asemenea investiție financiară ar putea fi mult prea costisitoare pentru o bună parte dintre angajatori, ceea ce va constitui un impediment major pentru extinderea acestui tip de servicii. În special, aceasta ar deveni o barieră importantă pentru întreprinderile mici, care formează cea mai mare parte din angajatorii din Republica Moldova. Potrivit datelor [Biroului Național de Statistică](#), 69% din totalul întreprinderilor active o constituie întreprinderile mici, cu 0-4 angajați. Acest lucru indică faptul că majoritatea angajatorilor ar fi în dificultate de a organiza de sine-stătător așa tip de servicii la locul de muncă, în special când numărul de angajați este mic și raportul cost-beneficiu devine nu tocmai favorabil. Situația respectivă are implicații negative nu doar pentru angajatori, care se confruntă cu fluctuația cadrelor tinere, dar și asupra angajaților cu responsabilități de îngrijire a copiilor. Potrivit datelor, 53,6% din populația Republicii Moldova, preponderent femeii, cu vârsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, este inactivă din cauza responsabilităților familiale. Accesul limitat la servicii de îngrijire timpurie alimentează și mai mult această situație, determinându-i pe părinți, în special femeii, să se retragă de pe piața muncii odată cu apariția unui copil.

Se recomandă: Instituirea unor măsuri suplimentare de suport financiar pentru angajatori, astfel încât aceștia să poată adapta locurile de muncă la nevoile angajaților care au responsabilități de îngrijire a copiilor. Acest lucru ar putea fi realizat prin acordarea unor subvenții, care să ajute angajatorii să acopere o parte din costurile de organizare a serviciilor de îngrijire a copiilor la locul de muncă. Subvențiile ar putea fi destinate atât investițiilor necesare pentru amenajarea unor spații conforme cu reglementările legale, cât și pentru acoperirea costurilor curente de operare ale acestora. Aceste subvenții ar putea fi instituite în contextul măsurilor actuale de ocupare a forței de muncă, care reglementează acordarea unor stimulente financiare pentru angajatori, având ca scop integrarea pe piața muncii a persoanelor aflate în situații vulnerabile. În acest context, este necesară și recunoașterea angajaților cu copii mici ca persoane care necesită suport adițional pentru încadrarea și menținerea pe piața muncii.

4. Lipsa beneficiilor sociale pentru îngrijitorii de copii subminează dezvoltarea serviciilor alternative și perpetuează inechitatea în sistemul public de asigurări sociale. În temeiul Legii nr. 93/1998 privind patenta de întreprinzător, îngrijitorii pot presta servicii alternative de îngrijire de tip familial în calitate de titulari de patentă. Activitatea de îngrijitor/îngrijitoare a serviciilor individualizate poate fi desfășurată atât ca titular de patentă de întreprinzător cât și în calitate de salariat, în baza unui contract individual de muncă încheiat cu un angajator persoană fizică. Persoanele care doresc să desfășoare activități de îngrijire alternativă a copiilor, în baza de patentă, sunt obligate să achite o contribuție de asigurări sociale de stat obligatorii stabilită în sumă fixă. Pentru anul 2025, această contribuție este în valoare de 20 518 MDL, respectiv 1 709,80 MDL lunar, în conformitate cu [Legea nr. 489/1999 privind sistemul public de asigurări sociale](#) și cu [Legea nr. 303/2024 ale bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2025](#). Cu toate acestea, prestațiile sociale de care pot beneficia deținătorii de patentă, se limitează doar la dreptul la pensie

minimă pentru limită de vârstă, fără a cuprinde indemnizații de incapacitate temporară de muncă cauzată de boală, maternitate ori sprijin pentru îngrijirea copilului, ce pot fi considerate ca practici discriminatorii.

Protecția socială: un drept al omului cu caracter universal

[Convenției ILO nr. 102](#) privind normele minime de securitate socială, care stipulează că sistemele publice de asigurare trebuie să acopere cel puțin nouă riscuri sociale de bază, printre care maternitatea și boala. Acest deziderat este consolidat prin [Recomandarea ILO nr. 202](#) privind instituirea unor niveluri minime de protecție socială, subliniază necesitatea instituirii unor **niveluri minime de protecție socială**, astfel încât **nicio persoană să nu fie exclusă**. Lipsa accesului la asigurări sociale expune lucrătorii, în special cum sunt lucrătorii independenți sau cei din sectorul informal, la vulnerabilitate economică și socială sporită, consolidând cicluri de sărăcie și excluziune. În absența unor mecanisme de protecție adecvate pentru riscuri precum boala, maternitatea, dizabilitatea sau bătrânețea, persoanele nu pot exercita pe deplin libertatea de a munci în condiții echitabile și demne.

Conform Organizației Internaționale a Muncii, prin documente precum "[Decent Work for Care Economy Workers](#)" și "[Transition from the Informal to the Formal Economy](#)" (Recomandarea nr. 204), subliniază constant că extinderea acoperirii sociale nu este doar o obligație morală și legală a statului, ci și o condiție esențială pentru dezvoltarea sustenabilă, reducerea inegalităților și creșterea productivității forței de muncă. Astfel, garantarea accesului echitabil la asigurări sociale reflectă angajamentul față de principiile de nediscriminare, solidaritate și incluziune socială, fiind elemente definitorii ale unei

În contextul îngrijitorilor care prestează servicii alternative de îngrijire de tip familial, se constată că actualul mecanism de asigurare socială îi dezavantajează ca titulari de patentă. Pe lângă accesul neechitabil la pachetul de protecție socială, aceștia sunt dezavantajați inclusiv din perspectivă financiară, fiind obligați să achite contribuții mai mari în fondul asigurărilor sociale, comparativ chiar cu persoanele șomere, or, cele din urmă, având statul de persoane șomere au acces la tot pachetul de riscuri asigurate prevăzute de legislația națională. Pe de altă parte, aceștia rămân dezavantajați și față de persoanele angajate, chiar dacă cele din urmă pot să vină cu un aport monetar în fondul social mai redus. Această inechitate, cu regret, este constată și la nivel european, or o analiză comparativă a cadrului legislativ din 31 de state europene evidențiază că lucrătorii care lucrează pe cont propriu (independenți) sunt, în general, dezavantajați față de salariați în ceea ce privește accesul la protecție socială, neavând acces la asigurarea împotriva șomajului, a accidentelor de muncă, dar și având niște condiții mai restrictive pentru a putea accesa anumite prestații sociale.²

Pe de altă parte, este esențial ca prestatorii de servicii alternative de îngrijire individualizată pentru copii, să fie recunoscuți și tratați în mod corespunzător drept lucrători casnici. Prestatorii de servicii individualizate nu sunt prestatori ocazionali sau antreprenori, ci lucrători esențiali în economia îngrijirii. Tratarea lor ca lucrători casnici, cu drepturi egale și acces la protecție socială, este o măsură necesară de justiție socială și aliniere la standardele internaționale. În conformitate cu [Convenția ILO nr. 189 privind lucrătorii domestici](#), aceste persoane se definesc drept persoane angajate pentru a desfășura munci în cadrul unei gospodării sau pentru o persoană fizică, în scopuri non-comerciale, prin urmare, prestatorii de servicii alternative de îngrijire individualizată, prin rolul lor de îngrijire a copiilor în locuința angajatorului, corespund perfect acestui profil. De asemenea, conform prevederilor Convenției, aceste persoane trebuie să beneficieze de același tratament ca ceilalți angajați în ceea ce privește condițiile de muncă, remunerarea, sănătatea și securitatea ocupațională, precum și accesul complet la protecția socială. În această ordine de idei, prestatorii de îngrijire individualizată nu ar trebui tratați ca antreprenori individuali sau lucrători independenți (precum îngrijitorii/ îngrijitoarele de servicii alternative de tip familial), ci ca lucrători salariați care au dreptul la întreg pachetul de riscuri acoperite de sistemul public: boală, maternitate, accidente de muncă, pensii, sprijin pentru copii și asigurare de șomaj. Refuzul de a le acorda acestora statutul de lucrători cu drepturi depline și acces la protecție socială nu doar că încalcă principiile

² <https://www.mdpi.com/2071-1050/16/7/2625>

drepturilor omului și ale muncii decente, dar și perpetuează precaritatea și vulnerabilitatea economică a unui segment important de lucrători implicați în economia îngrijirii.

Este important de menționat că excluderea prestatorilor care prestează servicii alternative de îngrijire a copiilor de la accesul la prestații sociale esențiale contribuie în mod direct la perpetuarea inechităților de gen, având în vedere că munca de îngrijire este desfășurată în mare parte de femei. Acest dezechilibru structural este documentat constant în rapoartele Organizației Internaționale a Muncii (ILO), care subliniază că munca de îngrijire, deși esențială pentru funcționarea economiei și bunăstarea socială, rămâne subapreciată, sub remunerată și slab protejată din punct de vedere legal. Prin lipsa unui cadru de protecție socială adaptat lucrătorilor independenți din acest sector, statele nu doar că ignoră contribuția economică semnificativă a îngrijirii, ci accentuează inegalitățile dintre femei și bărbați în ceea ce privește veniturile, accesul la beneficii și securitatea economică pe termen lung. Astfel, neacordarea de drepturi sociale acestor categorii nu este doar o problemă administrativă, ci reflectă o discriminare sistemică de gen, cu efecte structurale asupra incluziunii sociale și economice a femeilor.³

Se recomandă: Revizuirea mecanismului de contribuie la sistemul de asigurări sociale pentru îngrijitorii de servicii alternative de îngrijire de tip familial (deținători de patentă), pentru a asigura proporționalitate între suma debursărilor în fondul de asigurări sociale și riscurile asigurate (maternitate, îmbolnăvire etc). Pentru a înlătura inechitățile, propunerea legislativă vizează renunțarea la taxa fixă și aplicarea unei cote de 24% la un venit lunar asigurat, stabilit prin contract individual de asigurare încheiat direct cu Casa Națională de Asigurări Sociale.

De asemenea, pentru îngrijitorii de servicii alternative de copii individualizată se recomandă să fie ratificată Convenția ILO nr. 189 privind lucrătorii casnici, prin care aceste persoane vor fi recunoscute drept lucrătorii casnici, activitatea lor va fi reglementată în conformitate cu prevederile Convenției, iar accesul la riscurile asigurate să fie oferit în totalitate.

5. Neacordarea posibilității de procurare a primei medicale la preț redus pentru persoanele care se asigură pe parcursul anului calendaristic, impune o povară inechitabilă asupra prestatorilor serviciilor alternative de îngrijire a copiilor. Persoanele deținătoare de patentă de întreprinzător au obligația să se asigure medical. În anul 2025, costul acestei prime este de 12636 MDL, sau 2527 MDL dacă persoana achită prima în sumă fixă până la 31 martie 2025.⁴ Totodată, mecanismul de asigurare nu prevede careva scutire pentru persoanele care au pierdut statutul de persoană asigurată în timpul anului, și sunt nevoiți să procure polița medicală în valoare de 100%, chiar dacă deja au adus contribuții în fondul asigurărilor medicale în anul curent. În contextul serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, această limitare devine o povară financiară considerabilă care descurajează inițierea sau formalizarea acestora. Prestatorii care, abia după luna martie, decid să inițieze un astfel de serviciu, rămân dezavantajate, fiind obligate să suporte costuri mult mai mari față de cele neasigurate încă de la începutul anului, ceea ce induce o inegalitate de tratament. În acest sens, nevoia crescută de servicii de îngrijire alternativă nu poate fi satisfăcută corespunzător, întrucât unii prestatori fie optează să nu se legalizeze, fie abandonează cu totul ideea, din cauza poverii financiare care vine odată cu necesitatea de a efectua plata integrală imediată.

Se recomandă: Completarea cadrului legal cu prevederi adiționale care extind grupul de persoane, situații și termenii în care persoanele pot să beneficieze de prime medicale la preț redus. Această modificare

³ Abordarea actuală intră în conflict și cu standardele internaționale la care Republica Moldova a aderat. Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale (PDESC) impune statelor să garanteze fiecărei persoane acces la securitate socială, incluzând indemnizații și servicii menite să asigure o viață demnă, fără discriminare. Comitetul pentru Drepturile Economice, Sociale și Culturale (CESCR) a precizat în Comentariul General nr. 20 că este obligația statului să întreprindă măsuri adecvate, astfel încât niciun grup să nu fie plasat într-o situație dezavantajoasă în ce privește protecția socială. Totodată, Convenția OIM nr. 189 privind lucrătorii casnici subliniază necesitatea asigurării protecției în muncă și a securității sociale pentru persoanele care desfășoară servicii de îngrijire, domeniu considerat adesea precar și feminizat.

⁴ <http://cnam.md/beneficiari/prima-de-asigurare/>

trebuie să ofere posibilitate noilor prestatori de servicii alternative de îngrijire, care devin neasigurați în cursul anului, să beneficieze de preț redus pentru prima de asigurare medicală, într-un termen rezonabil de la pierderea statutului de asigurat. În acest fel, se mențin atât principiile echității și continuității protecției medicale.

6. Forma actuală de activitate economică a serviciilor de îngrijire alternativă a copiilor necesită a fi revizuită și adaptată specificului serviciului dat. Conform [Legii 367/2022](#) cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor, activitatea de îngrijitor/îngrijitoare a serviciilor de tip familial și individualizată se desfășoară în baza obținerii patentei de întreprinzător pentru aceste tipuri de servicii. La adoptarea cadrului legislativ, îngrijitorii/îngrijitoarele de copii urmau să își desfășoare activitatea în bază de patentă temporară, urmând să treacă inițial la activitate independentă, ulterior la o altă formă organizatorică, însă, din cauza că nu a fost elaborat mecanismul de reglementare al serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sub orice altă formă juridică, în februarie 2025, patenta de întreprinzător a fost extinsă pe termen nedeterminat. Totodată, în contextul aderării Republicii Moldova la Uniunea Europeană, este recomandat ca activitatea în baza patentei de întreprinzător să fie exclusă, or, această formă de activitate se percepe ca un mecanism de evaziune fiscală, deoarece aceștia achită doar taxa de patentă, și nu achită impozit pe venit. Pe de altă parte, deținătorilor de patentă le sunt asigurate foarte puține riscuri în caz de incapacitate temporară de muncă.

Se recomandă: Revizuirea cadrului legislativ pentru a stabili o altă formă de activitate economică pentru prestatorii de servicii alternative de îngrijire a copiilor de tip familial și individualizat, astfel încât persoanele prestatoare să beneficieze de pachetul deplin de riscuri asigurate. Analiza practicilor internaționale și a cadrului legislativ național sugerează trei opțiuni optime pentru desfășurarea activității de îngrijitor/îngrijitoare de copii în Republica Moldova, fiecare având particularitățile și beneficiile sale: **(i)** Posibilitatea de a încheia contract de muncă între două persoane fizice cu reprezentanții legali ai copiilor, o opțiune care pune accentul pe relația directă și personalizată între îngrijitor și familia beneficiară. Această recomandare este optimă pentru îngrijitorii care prestează servicii individualizate, precedată de condiționalitatea ratificării Convenției ILO 189 privind lucrătorii casnici. **(ii)** Posibilitatea trecerii la activitatea de antreprenor independent, oferind îngrijitorilor/îngrijitoarelor de copii mai multă flexibilitate și autonomie în gestionarea propriei activități, fiind recomandată pentru serviciile alternative de tip familial;

Forma de organizare	Situația actuală
ACTIVITATE ÎN BAZA UNUI CONTRACT DE MUNCĂ ÎNTRE DOUĂ PERSOANE FIZICE	În Republica Moldova, legislația din domeniul muncii oferă cadrul legal pentru încheierea contractelor între două persoane fizice, precum și între persoane fizice și persoane juridice, în conformitate cu prevederile Codului muncii nr. 154/2003, care reglementează raporturile individuale și colective de muncă, controlul aplicării acestor reglementări și alte aspecte conexe raporturilor de muncă. De asemenea, Codul Civil nr. 1107/2022 reglementează încheierea contractelor între persoane fizice, oferind un cadru legal pentru diverse tipuri de contracte civile. Aceste prevederi legale din Codul Civil sunt aplicabile în cazul încheierii de contracte între persoane fizice și pot acoperi o gamă variată de situații juridice, asigurând protecția și drepturile părților implicate în aceste raporturi. Iar prin ratificarea Convenției ILO 189 privind lucrătorii casnici, complementar la cadrul legislativ actual, va asigura că îngrijitorii care prestează servicii individualizate de îngrijire beneficiază de toată protecția necesară, inclusiv cea socială.
ACTIVITATE DE ANTREPRENOR INDEPENDENT	Legislația Republicii Moldova pentru prima dată, prin lege pilot a reglementat activitatea antreprenorilor independenți, prin adoptarea legii "freelancerilor" la 10 iulie 2025, în vigoare din 1 ianuarie 2026. Noua lege introduce pct.36 ⁴ art.5 în Cod fiscal prin care se oferă noțiunea de antreprenor independent ca fiind persoană fizică rezidentă care

	<i>desfășoară, în mod individual, activitate economică independentă în domeniul prestării serviciilor, conform cap. 104 al titlului II, fără a constitui o formă juridică de organizare.”</i> Vor fi eligibile aproximativ 40 de domenii de activitate, între care consultanța IT, arhitectura, relațiile publice și comunicarea, serviciile foto, activitățile de curățenie și fabricarea bijuteriilor. Activitatea de antreprenor independent va putea fi inițiată gratuit prin depunerea unei notificări și a unei declarații pe propria răspundere, completate online pe pagina Agenției Servicii Publice. Din punct de vedere fiscal, antreprenorii independenți vor achita un impozit unic de 15% asupra veniturilor, aplicabil pentru vânzări anuale de până la 1,2 milioane de lei. Impozitul unic va substitui impozitul pe venit, contribuțiile la bugetul asigurărilor sociale și primele la fondul de asigurare medicală obligatorie, se presupune asigurare socială și medicală completă. Evidența activității va fi gestionată de Serviciul Fiscal de Stat, astfel că nu va fi necesară ținerea contabilității și nu vor fi solicitate dări de seamă fiscale sau statistice. Activitatea prestatorilor de servicii de îngrijire a copiilor se pliază cu activitatea de antreprenor independent, însă este necesară completarea listei activităților eligibile. Existența unui asemenea precedent în Republica Moldova face posibilă și relativ ușor realizabilă aplicarea modelului de activitate economică și pentru activitatea de antreprenoriat independent (AEI), cu condiția dezvoltării unui cadru legal adecvat. În versiunile inițiale ale proiectului AEI, serviciile alternative de îngrijire a copiilor erau deja enumerate ca domenii eligibile. Prin urmare, se impune reincluderea explicită a activității de „îngrijitor/îngrijitoare de copii” în anexa activităților eligibile, cu impunerea „filtrului de selecție și verificare” a persoanelor care doresc să presteze servicii alternative de îngrijire a copiilor. Regimul AEI va asigura prestatorilor beneficii sociale (inclusiv pensii, indemnizații și dreptul la concedii medicale), prin contribuțiile la sistemul public de asigurări sociale și la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Venitul va fi declarat și va putea fi utilizat la creditare (de exemplu, pentru credite ipotecare sau de afaceri) și pentru alte produse financiare. Un asemenea regim va crește încrederea în calitatea și siguranța serviciilor, va facilita participarea la programe publice de sprijin și va face posibilă accesarea de subvenții sau granturi, după caz. Atractivitatea regimului de activitate ar putea crește considerabil numărul prestatorilor de servicii alternative care, în prezent, sunt reticenți să își formalizeze activitatea.
--	--

7. Lipsa unei proceduri clare de notificare a ANSA descurajează prestatorii de serviciu de la organizarea alimentației pe bază de materie primă și semifabricate. În contextul aplicării Hotărârii Guvernului nr. 572/2023 privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, se constată o problemă de natură procedurală ce afectează desfășurarea activităților prestatorilor în acest domeniu. Conform prevederilor din HG, prestatorii care organizează alimentația copiilor, fie pe bază de materie primă, fie pe bază de semifabricate, sunt obligați să notifice Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA). Însă lipsa unui cadru procedural clar și uniform în acest sens creează incertitudine juridică, fapt ce descurajează operatorii de la inițierea și organizarea propriu-zisă a alimentației în cadrul serviciilor alternative de îngrijire.

Activitatea de îngrijitor/îngrijitoare de copii nu trebuie supusă integral normelor aplicabile comerțului sau alimentației publice, nefiind vorba de un serviciu instituționalizat. În absența unui model standardizat sau a unor instrucțiuni detaliate privind modalitatea de notificare, prestatorii se confruntă

cu dificultăți de interpretare a cerințelor legale. Această situație este similară cu cea reglementată prin ordinul ANSP nr. 67 din 19.04.2024, care, pentru aspecte ce privesc conformitatea condițiilor de mediu – aer, temperatură, calitatea apei etc. – stabilește într-o manieră clară cadrul procedural pentru notificarea activității de îngrijire alternativă a copilului. În acest sens, considerăm că aceeași modalitate de reglementare urmează a fi aplicată și pentru notificările ce privesc organizarea alimentației pe bază de materie primă, care impune existența unei bucătării compartimentate (zonă caldă, zonă rece, zonă de prelucrare preliminară, spații de spălare a veselei și de stocare temporară a produselor și organizarea alimentației pe bază de semifabricate, care prevede, de asemenea, o compartimentare optimă a spațiului de preparare, distribuie și stocare. Această abordare procedurală, deja testată în domeniul conformității condițiilor de mediu de către ANSP, ar trebui să asigure un cadru uniform și previzibil pentru prestatorii de servicii din domeniul serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, în vederea simplificării formalităților administrative. În consecință, activitatea de îngrijitor/îngrijitoare de copii nu trebuie supusă integral normelor aplicabile comerțului sau alimentației publice, nefiind vorba de un serviciu instituționalizat. În plus, absența mențiunii despre serviciile alternative de îngrijire a copiilor în Anexa 3 a Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, care stabilește lista activităților ce necesită înregistrare, confirmă că prestatorii acestor servicii nu pot fi asimilați cu operatorii din domeniul alimentar. Astfel, nu se impune obținerea unui certificat de înregistrare în domeniul siguranței alimentelor, act permisiv ce se aplică altor activități comerciale din acest sector.

Se recomandă: Clarificarea și uniformizarea procedurii de notificare a ANSA, astfel încât să se elimine barierele administrative ce descurajează prestatorii de la organizarea alimentației în regim casnic sau la locul de muncă. Adoptarea unui model procedural standardizat, care să fie perceput ca o simplă procedură informativă, va contribui la crearea unei evidențe statistice clare și la o reacționare promptă din partea autorității în eventualitatea depistării unor nereguli. Această reglementare uniformă va sprijini activitatea prestatorilor, asigurând, în același timp, respectarea normelor de siguranță alimentară fără a impune formalități excesive, întrucât activitatea se desfășoară pe baza unui acord civil între reprezentantul legal al copilului și prestatorul de servicii, care deja garantează un anumit nivel de control contractual asupra executării serviciilor. Totodată în ceea ce privește serviciile organizate de angajator la locul de muncă, responsabilitatea revine persoanei juridice care organizează această alimentație și cum este menționat în HG are caracter nonprofit. Prin urmare, clarificarea cadrului procedural reprezintă o condiție esențială pentru stimularea dezvoltării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, asigurând atât conformitatea cu reglementările privind siguranța alimentelor, cât și o administrare eficientă și proporțională a formalităților legale.

8. Prevederile restrictive privind locul și formatul desfășurării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă descurajează unele persoane juridice de a le înființa.

În contextul actual, prevederile din Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, impun angajatorilor restricția generală de a organiza serviciile alternative la locul de muncă, adică în interiorul unității. În anumite situații, această limitare, poate face imposibilă prestarea acestor servicii de către unele întreprinderi, în special cele mici, mijlocii, organizațiile necomerciale sau activitatea cărora nu este suficient de prielnică pentru prezența copiilor. Anumite întreprinderi pot întâmpina dificultăți în identificarea unor spații externe care să îndeplinească toate cerințele de mediu, iluminat natural și siguranță. Această rigiditate administrativă determină unii angajatori să renunțe din start la inițiativa organizării unor astfel de servicii, deoarece costurile suplimentare și efortul de a asigura un mediu adecvat sunt considerate disproporționate față de beneficiile aduse angajaților. În scopul adaptării situației la realitățile mediului de afaceri și nonguvernamental în scopul extinderii serviciilor alternative de îngrijire a copiilor ar fi rezonabil de extind posibilitatea de a organiza serviciul și afara unității cu impunerea unor rigori de distanță și mediu.

Un alt aspect esențial, este lipsa unui cadru legal care să reglementeze posibilitatea de colaborare cu entități specializate, cum ar fi creșele de tip familial aflate în zonă. Posibilitatea de colaborare ar permite angajatorilor să asigure servicii de îngrijire calitative, fără a fi nevoiți să suporte integral costurile și responsabilitățile legate de amenajarea și întreținerea unor spații proprii. Totodată, această flexibilitate

ar putea facilita încheierea de parteneriate sau asocieri între mai mulți angajatori, permițându-le să soluționeze în mod comun unor probleme similare legate de locație și mediu, contribuind astfel la creșterea gradului de accesibilitate a acestor servicii. Lipsa reglementărilor care să permită în mod expres asocierea, colaborarea sau orice alt tip de parteneriat pentru implementarea spațiilor de îngrijire reprezintă în sine o barieră de inițiere a acestor servicii. O actualizare a cadrului legislativ, care să permită flexibilitate în alegerea locațiilor de exemplu, prin posibilitatea închirierii unor spații externe sau prin colaborarea cu prestatorii de servicii de îngrijire de tip familial – ar elimina aceste obstacole și ar încuraja angajatorii să investească în servicii de îngrijire a copiilor.

Un alt element important al reglementării normative a parteneriatelor în acest sens este și stabilirea unui criteriu geografic. Acest criteriu trebuie să asigure parteneriatele/asocierile cu creșele familiale sau amenajarea spațiilor de îngrijire în locații externe unității sunt realizate într-o zonă de proximitate sau vecinătate. Aceasta înseamnă că, indiferent dacă serviciile sunt prestate de un prestator autorizat sau într-un spațiu închiriat, locația trebuie să se afle în imediata apropiere a întreprinderii sau cel puțin în vecinătatea acesteia, pentru a garanta accesul facil și rapid al angajaților. Astfel, criteriul geografic devine o condiție indispensabilă, menită să păstreze coeziunea și eficiența logistică necesară, eliminând riscul ca distanța să devină un impediment în utilizarea acestor servicii de îngrijire.

În concluzie, lipsa reglementărilor actuale, privind formatul de activitate în afara unităților, conduce la descurajarea angajatorilor, în special întreprinderile mici, organizațiilor neguvernamentale sau celor a căror activitatea nu permite copiilor aflarea pe teritoriul unității. Integrarea unor prevederi care să asigure dreptul la asociere, colaborare sau parteneriate cu creșele de tip familial ar reprezenta o soluție viabilă pentru a depăși aceste bariere, facilitând astfel accesul angajaților la servicii de îngrijire de calitate, aproape de unitatea angajatorului. Mai mult, acest format ar trebui extins și pentru ceilalți angajatori, care doresc să formeze anumite parteneriate în sensul prestării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor.

Se recomandă: Completarea cadrului legal existent cu prevederi care să permită parteneriate între angajatori și amplasarea unităților de îngrijire în imediata proximitate sau vecinătatea angajatorului. Totodată este necesară includerea posibilității de a contracta serviciile creșelor de tip familial din apropiere.

9. Nu există mecanisme care să încurajeze parteneriatele între APL și angajatori pentru dezvoltarea serviciilor alternative. Lipsa parteneriatelor dintre autoritățile publice locale (APL) și angajatori constituie un obstacol major în dezvoltarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor sub 3 ani, deoarece limitează atât disponibilitatea, cât și extinderea acestora la nivel comunitar. Fără colaborarea APL-angajatori, resursele financiare și logistice rămân fragmentate și insuficiente, motiv al insuficienței de servicii funcționale și acoperire scăzută. La originea acestei situații se află multiple bariere care împiedică cooperarea: lipsa unui cadru de reglementare clar (până recent nu existau norme specifice care să încurajeze astfel de inițiative), lipsa de inițiativă și de încredere reciprocă între APL și mediul de afaceri, precum și absența mecanismelor de cofinanțare sau a stimulentele necesare (fiscale ori de altă natură), factori ce descurajează investițiile comune în creșe și servicii similare.

Se recomandă: Adoptarea politicilor publice care să stimuleze și să reglementeze parteneriatele locale prin, introducerea posibilității de cofinanțare (prin care APL și angajatorii să împartă costurile înființării și operării serviciilor), încheierea de acorduri de asociere public-privat cu proceduri simplificate, precum și acordarea de facilități fiscale (deduceri, scutiri de impozite) sau logistice (acces la spații publice adecvate, suport tehnic,) pentru angajatorii implicați. Măsuri de încurajare a angajatorilor de a participa prin asigurarea transportului pentru părinți și copii către spațiile de îngrijire, aspect ce ar contribui semnificativ la creșterea atractivității și eficienței parteneriatelor public-private.

10. Serviciile alternative de îngrijire individualizată sunt limitate doar la copiii cu vârsta de până la 3 ani. Cadrul legal actual, instituit prin Legea nr. 367/2022, permite accesul la servicii de îngrijire

individualizată – desfășurate de îngrijitori calificați la domiciliul copilului – exclusiv pentru copiii cu vârsta de până la 3 ani. Această limitare creează o barieră juridică evidentă: părinții care au copii de 4–10 ani și doresc să apeleze, în mod legal, la o persoană calificată pentru supraveghere în regim individualizat. În absența unui cadru legal clar, aceștia sunt fie forțați să angajeze informal persoane pentru îngrijire, fie să recurgă la soluții ad-hoc, cu riscuri atât pentru copil, cât și pentru părinte. Totodată, profesioniștii din domeniul îngrijirii nu pot presta servicii licite și recunoscute fiscal pentru copiii cu vârsta peste 3 ani, ceea ce limitează formalizarea muncii și accesul acestora la protecție socială. Necesitatea extinderii vârstei este justificată și de schimbările în dinamica vieții familiale și de muncă. În tot mai multe familii, ambii părinți sunt activi profesional, iar nevoile de îngrijire nu se limitează la perioada ante-preșcolară. În plus, copiii între 3 și 10 ani pot avea nevoie de sprijin individualizat în afara orelor educaționale, în perioade de boală ușoară, de adaptare la noi rutine sau în situații în care părinții au obligații profesionale imprevizibile. Lipsa posibilității legale de a apela la o persoană calificată în astfel de cazuri afectează direct echilibrul muncă-viață privată și capacitatea părinților de a-și menține stabilitatea profesională. Din perspectivă economică și administrativă, extinderea sferei de aplicare a serviciilor individualizate nu implică costuri bugetare suplimentare, întrucât acestea sunt contractate direct între părți, cu respectarea cerințelor legale privind calificarea îngrijitorului, înregistrarea activității și plata contribuțiilor. Ceea ce lipsește, în prezent, este doar temeiul legal care să permită acest tip de serviciu și pentru copiii mai mari de 3 ani, în aceleași condiții de siguranță și profesionalism.

Se recomandă: introducerea unei derogări exprese în Legea nr. 367/2022, prin care să se prevadă că serviciile de îngrijire individualizată pot fi prestate, în aceleași condiții stabilite de lege, și pentru copiii cu vârsta mai mare de 3 ani, până la vârsta de 10 ani inclusiv. Această completare ar permite extinderea aplicabilității unui mecanism deja reglementat, fără a modifica structura de funcționare sau cerințele de calitate, oferind astfel părinților o soluție legală, sigură și flexibilă de sprijin în îngrijirea copilului.

11. Lipsa unei strategii de comunicare privind importanța formalizării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, generează o percepție distorsionată asupra acestora. Deși a fost lansată o platformă guvernamentală privind serviciile alternative de îngrijire a copiilor (www.serviciialternative.gov.md), eforturile de promovare a importanței legalizării acestor servicii este limitată. Astfel, putem afirma că în momentul de față, nu există o inițiativă de informare extinsă, care să prezinte în mod clar, accesibil și sistematic procedurile și avantajele înregistrării oficiale a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor. Prestatorii de îngrijire ocazională a copiilor, precum și familiile care apelează la asemenea servicii, nu dispun de repere suficiente pentru a înțelege beneficiile formalizării acestora (de exemplu, acces la protecție socială, siguranță juridică, standarde de calitate), cât și riscurile apelării la servicii neoficializate. Acest lucru subminează efortul legislativ de a dezvolta și extinde serviciile de îngrijire a copiilor, care vin să completeze Instituțiile de educație timpurie. Astfel, deși adoptarea unui cadru de reglementare pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor reprezintă un progres semnificativ pentru Republica Moldova, impactul final al acestuia este condiționat de măsurile de promovare și de clarificare a diferențelor dintre îngrijirea ocazională nereglementată și serviciile alternative de îngrijire a copiilor oficiale. Fără o campanie de comunicare cuprinzătoare, este probabil ca majoritatea persoanelor care desfășoară activități de îngrijire a copiilor să rămână în zona gri și să fie lipsite de avantajele ce le oferă practicarea activității legale.

Se recomandă: Instituirea unui program național de informare, coordonat de autoritățile competente, care să includă materiale dedicate prestatorilor de îngrijire a copiilor și familiilor cu copii mici, beneficiile aferente, precum și sesiuni de instruire la nivel local. Această abordare integrată ar facilita tranziția către servicii alternative de îngrijire reglementate și ar contribui la crearea unui mediu transparent și sigur, în beneficiul tuturor părților implicate.

MATRICE CU RECOMANDĂRI SPECIFICE DE ÎMBUNĂTĂȚIRE A CADRULUI LEGISLATIV

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
LEGE Nr. 489 din 08-07-1999 privind sistemul public de asigurări sociale		
Articolul 6. Asigurarea socială pe bază de contract de asigurare (1) În sistemul public se pot asigura pe bază de contract de asigurare, în condițiile prezentei legi, categoriile de persoane care nu se regăsesc în situațiile prevăzute la art. 4 și/sau nu sunt menționate în anexa nr. 1. (2) Persoanele prevăzute la alin.(1) se pot asigura pe bază de contract de asigurare încheiat anual cu Casa Națională, după cum urmează: a) persoanele fizice – cu începere din anul 1999; b) persoanele fizice proprietari sau arendași de terenuri agricole care lucrează terenul în mod individual – cu începere din anul 2009. (3) În cazul persoanelor prevăzute la alin. (2), plata contribuției de asigurări sociale se face pentru fiecare an în sumă fixă anuală (taxa fixă anuală) în mărimea prevăzută în legea bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anul în care este încheiat contractul. (4) Perioada pentru care au fost plătite contribuții de asigurări sociale în baza contractului de asigurare încheiat cu Casa Națională constituie perioadă asigurată care se include în stagiul de cotizare pentru stabilirea pensiei pentru limită de vârstă și a ajutorului de deces	Art. 6 se completează cu alin. (5) cu următorul cuprins: „(5) Persoanele prevăzute la pct.1.7. din Anexa 1 se pot asigura pe bază de contract de asigurare încheiat anual cu Casa Națională.”	Necesitatea completării articolului 6 din Legea nr. 489/1999 cu un nou alineat (5) rezultă din imperativul de a oferi persoanelor menționate la pct. 1.7 din Anexa 1 (titularii de patentă, inclusiv cei ce desfășoară activități de îngrijire a copiilor) posibilitatea de a se integra efectiv în sistemul public de asigurări sociale prin intermediul unui contract individual încheiat anual cu Casa Națională de Asigurări Sociale (CNAS). În prezent, acești contribuabili sunt constrânși la plata unei taxe fixe care nu le acordă acces la o gamă adecvată de beneficii, lipsindu-le inclusiv indemnizațiile de boală, maternitate ori îngrijire a copilului, fapt ce contravine art. 5 lit. b) din Legea nr. 489/1999 privind principiul egalității și al tratamentului nediscriminatoriu. Mai mult, această situație este incompatibilă cu obligațiile Republicii Moldova stabilite în instrumentele internaționale, precum Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale (PDESC) și Convenția OIM nr. 189 privind lucrătorii casnici, ce impun statelor să asigure un nivel minim de protecție socială tuturor lucrătorilor, inclusiv celor din munci atipice. Prin introducerea alin.(5), se creează cadrul legal pentru încheierea unui contract anual cu CNAS, ceea ce conferă securitate, transparență și posibilitatea reală de a beneficia de prestații sociale pe măsura contribuției, eliminând inechitățile sistemului fix de taxare.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
Articolul 22 . Baza lunară de calcul a contribuției de asigurări sociale (1) Baza lunară de calcul pentru fiecare salariat nu poate fi mai mică decât salariul minim lunar pe țară stabilit de legislație, proporțional timpului lucrat. Contribuția de asigurări sociale calculată la baza lunară de calcul pentru fiecare salariat cu timp de muncă parțial sau regim de activitate redusă nu poate fi mai mică de 25% din contribuția de asigurări sociale calculată la salariul minim lunar pe țară. (2) - <i>abrogat.</i> (3) - <i>abrogat.</i> (4) Baza lunară de calcul pentru care persoana care exercită independent profesiunea de medic în una dintre formele de organizare a activității profesionale prevăzute de Legea ocrotirii sănătății nr.411/1995 datorează contribuția de asigurări sociale este constituită din venitul persoanei respective, determinat în conformitate cu prevederile legislației.	Articolul 22 se completează cu alin.(1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) ”Baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale, în cazul asiguraților prevăzuți la art. 6 alin. (5) o constituie: venitul lunar asigurat, prevăzut în contractul de asigurare, care nu poate fi mai mic decât o pătrime din salariul mediu lunar pe economie.” (altă versiune ar fi „care nu poate fi mai mic decât salariul minim pe țară”)	Necesitatea stabilirii unei baze lunare de calcul a contribuțiilor, care să nu poată coborî sub un anumit prag (de exemplu, o pătrime din salariul mediu lunar pe economie sau salariul minim pe țară), urmărește prevenirea situațiilor de sub asigurare și asigurarea unui nivel minim de protecție socială pentru titularii de patentă. Întrucât persoana care încheie contractul de asigurări sociale va plăti 24% la această bază (la fel ca alți asigurați cu regim procentual), este esențial ca venitul declarat să nu fie derizoriu. Potrivit exigențelor organizațiilor internaționale (Convențiile OIM nr. 189 și nr. 183, Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale), fiecare lucrător trebuie să poată accesa prestații sociale relevante – indemnizații de boală, maternitate ori alte forme de sprijin – menite să îi garanteze un trai demn în cazul apariției unor riscuri sociale. De asemenea, Directiva 2010/41/UE solicită statelor membre să asigure dreptul la o indemnizație de maternitate suficientă și nediscriminatorie pentru femeile care desfășoară o activitate independentă. Prin instituirea unui prag minim în baza lunară de calcul, contribuția devine comparabilă cu cea a altor categorii de asigurați, iar titularul de patentă primește acces la un pachet extins de prestații sociale, în coerență cu principiile egalității și nediscriminării în sistemul public de asigurări sociale.
Anexa 1 la Legea Nr. 489 din 08-07-1999 privind sistemul public de asigurări sociale		
<i>Categoriile de plătitori și de asigurați</i> 1.7. Titularii patentei de întreprinzător, cu excepția pensionarilor, persoanelor cu dizabilități, precum și a	Prevederile de la pct. 1.7. se modifică după cum urmează:	Persoanele care, în baza patentei de întreprinzător, oferă servicii de îngrijire (inclusiv a copiilor) sunt în prezent obligate să achite o contribuție anuală fixă, estimată pentru anul 2025 la 20 518 lei

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
persoanelor care se încadrează în categoriile de plătitori prevăzute la pct. 1.1–1.6¹ <i>Tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii</i> Taxă fixă în conformitate cu legea bugetului asigurărilor sociale de stat anuală, dar nu mai puțin de 1/12 din această sumă lunar, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă. <i>Termenele de virare a contribuțiilor de asigurări sociale de stat obligatorii</i> La momentul solicitării sau prelungirii patentei <i>Tipurile prestațiilor sociale asigurate</i> Pensia pentru limită de vârstă și ajutorul de deces	<i>Tarifele și baza de calcul al contribuției de asigurări sociale de stat obligatorii</i> 24% la venitul lunar asigurat stabilit în contractul individual de asigurare, în funcție de durata activității desfășurate pe bază de patentă <i>Tipurile prestațiilor sociale asigurate</i> Toate tipurile de prestații de asigurări sociale de stat	(echivalentul a circa 1 709 lei lunar). Cu toate acestea, ele beneficiază exclusiv de pensie pentru limită de vârstă și ajutor de deces, rămânând fără protecție în caz de maternitate, boală sau îngrijirea copilului. În același timp, un salariat care primește un salariu minim lunar de 5 500 lei achită 24% din venit (aproximativ 1 320 lei) și are acces la întregul pachet de prestații sociale (concediu medical, maternitate, șomaj etc.). În plus, există și situația șomerilor care, deși nu contribuie la bugetul asigurărilor sociale, sunt totuși acoperiți de sistemul de protecție pentru anumite riscuri. Această discrepanță lasă persoanele cu patentă, care pot plăti sume lunare mai mari, fără o asigurare proporțională cu nivelul contribuției, descurajând inclusiv formalizarea activităților de îngrijire. Această situație contravine principiului egalității înscris la art. 5 lit. b) din Legea nr. 489/1999, referitor la tratamentul nediscriminatoriu al contribuabililor. Întrucât domeniul îngrijirii este preponderent feminizat, obligarea unor persoane să achite o sumă fixă considerabilă, fără acces la indemnizații de maternitate și boală, creează o discriminare indirectă pe criteriu de gen. Mai mult, ea încalcă obligațiile internaționale ale Republicii Moldova, consfințite de Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale (PDESC), care recunoaște dreptul oricărei persoane la securitate socială, și de Convenția OIM nr. 189 privind lucrătorii casnici, ce impune asigurarea unui nivel minim de protecție pentru persoanele care oferă servicii de îngrijire. Totodată, Directiva 2010/41/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 7 iulie 2010 privind aplicarea principiului egalității de tratament între bărbații și femeile care desfășoară o activitate independentă și de abrogare a Directivei 86/613/CEE a Consiliului, la Articolul 2 - Domeniul de aplicare, precizează: „Prezenta directivă reglementează: (a) lucrătorii independenți,

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
		<i>anume toate persoanele care exercită o activitate lucrativă pe cont propriu, în condițiile prevăzute de dreptul intern.”, iar la Articolul 8 - Prestații de maternitate (1) menționează: „Statele membre iau măsurile necesare pentru a se asigura că femeile care desfășoară o activitate independentă și soțiile și partenerele de viață menționate la articolul 2 pot, în conformitate cu dreptul intern, să primească o indemnizație de maternitate suficientă care să le permită întreruperea activității profesionale din motive de sarcină sau lăuzie pentru o perioadă de minimum 14 săptămâni.”</i> În forma actuală, femeile care achită contribuții fixe la bugetul asigurărilor sociale nu dispun de acces la indemnizația de maternitate, contrar acestor prevederi europene și standardelor OIM. Pentru a înlătura inechitățile, propunerea legislativă vizează renunțarea la taxa fixă și aplicarea unei cote de 24% la un venit lunar asigurat, stabilit prin contract individual de asigurare încheiat direct cu Casa Națională de Asigurări Sociale. Venitul asigurat nu poate fi mai mic decât o pătrime din salariul mediu lunar pe economie (ori, în altă variantă, decât salariul minim pe țară), astfel încât persoana să poată obține acoperire pentru toate tipurile de prestații (inclusiv maternitate, boală, îngrijirea copilului și șomaj).
LEGE Nr. 1593 din 26-12-2002 cu privire la mărimea, modul și termenele de achitare a primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală		
Art.22. – (1) Persoanele fizice incluse la data de 1 ianuarie a anului de gestiune în una din categoriile de plătitori prevăzute la anexa nr.2 vor achita integral o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă în termen de până la data de 31 martie a anului de gestiune. (2) Prin legea fondurilor de asigurare obligatorie de asistență medicală se poate stabili o reducere a primei	Alin (2) art.22 se completează după cum urmează: După textul „ în termenul stabilit la alin. (1)”, se completează cu textul „sau în termen de 30 zile din momentul încetării statutului de persoană asigurată inclusă în una din categoriile de plătitor prevăzute de la anexa nr.1.”	În anul 2025, persoanele care doresc să desfășoare activitate de îngrijire alternativă a copiilor în baza de patentă achită o primă de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă, la fel ca și alte categorii de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 din Legea nr. 1593/2002. Însă, potrivit formelor actuale de reglementare, doar persoanele neasigurate de la începutul anului pot beneficia de reducerea stabilită dacă achită integral prima până la data de 31 martie. Pentru cei care își pierd statutul de asigurat în cursul anului

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă fixă pentru unele categorii de plătitori prevăzute la anexa nr. 2 în cazul în care aceștia vor achita prima de asigurare în termenul stabilit la alin. (1).		– de exemplu, încetând un contract de muncă după 31 martie și alegând să activeze prin patentă – nu mai există posibilitatea achitării primei cu reducere, fiind obligați să plătească suma integrală, indiferent de momentul intrării în regim de neasigurat. Pentru a înlătura acest dezavantaj, se propune completarea articolului 22 alin. (2) astfel încât reducerea primei de asigurare să fie valabilă și pentru persoanele care își pierd statutul de asigurat după 31 martie, oferindu-le un termen de 30 de zile de la încetarea statutului de persoană asigurată în alt mod. În acest fel, se evită obligarea lor la plata integrală a primei în sumă fixă, atunci când își schimbă regimul de activitate după luna martie și doresc să treacă la patente de întreprinzător.
LEGE Nr. 105 din 14-06-2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurarea de șomaj		
Articolul 23. Beneficiarii măsurilor de ocupare a forței de muncă (3) Șomerii care necesită suport suplimentar pe piața muncii sînt: a) tinerii cu vîrstă cuprinsă între 16 și 24 de ani; b) persoanele care nu dețin o profesie/meserie; c) persoanele cu dizabilități; d) șomerii de lungă durată; e) persoanele cu vîrstă de 50 de ani și peste; f) persoanele eliberate din locurile de detenție; g) victimele traficului de ființe umane, după reabilitarea psihologică și socială; h) persoanele care se luptă cu consumul de substanțe stupefiante ori psihotrope, după reabilitarea socială și psihologică; i) victimele violenței în familie;	Art. 23, alin. (3) se completează cu lit. a ¹ cu următorul cuprins: „a ¹) persoane angajate care au în îngrijire copii cu vîrsta de până la trei ani; „	Această măsură vine ca urmare a necesității extinderii accesului părinților cu copii mici (cu vîrsta de până la trei ani) la măsuri de suport în angajare și menținere pe piața muncii. Potrivit datelor, 53,6% din populația Republicii Moldova, preponderent femei, cu vîrsta cuprinsă între 25 și 34 de ani, este inactivă din cauza responsabilităților familiale. Accesul limitat la servicii de îngrijire timpurie alimentează această situație, determinându-i pe părinți, în special femei, să se retragă de pe piața muncii odată cu apariția unui copil. La nivel național au fost întreprinse măsuri legislative care să sprijine părinții cu copii mici, printre care reglementarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor cu vîrsta de până la trei ani, inclusiv servicii organizate de către angajator la locul de muncă. Aceasta din urmă a avut drept scop sprijinirea angajaților cu copii mici în menținerea pe piața muncii, pe de o parte, dar și atragerea noii forțe de muncă care întâmpina dificultăți de reconciliere a vieții de familie cu cea profesională, pe de altă parte. În pofida acestui fapt, angajatorii sunt rezervați în organizarea

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
j) alte categorii supuse riscului de excluziune socială stabilite prin lege sau de către Guvern.		unor astfel de servicii, ceea ce determină, în ultimă instanță, retragerea angajaților cu copii mici de pe piața muncii. În mare parte, această reticență din partea angajatorilor este determinată de costurile semnificative pe care ar fi necesar să le suporte pentru a adapta locul de muncă la toate cerințele reglementate în HG Nr. 572/2023 cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative. Spre exemplu, în cazul USM, investițiile de organizare a serviciilor alternative în incinta instituției s-au ridicat la 1,6 milioane lei, ceea ce ar constitui un cost mult prea mare pentru o bună parte dintre angajatori, în special pentru cei mici (întreprinderile mici cu 0-4 angajați formează 69% din totalul întreprinderilor din Republica Moldova). Reieșind din cele expuse, devin imperative două intervenții: (i) recunoașterea angajaților cu copii mici ca potențiali beneficiari ai măsurilor de ocupare, alături de alte grupuri de persoane vulnerabile pe piața muncii și care necesită suport în angajare și menținere pe piața muncii și (i) suport angajatorilor pentru adaptarea locului de muncă la necesitățile angajaților cu copii mici (specific pentru organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor cu vârsta de până la trei ani sub forma unor subvenții. În acest sens, se propune modificarea Legii nr. 5/2018 prin extinderea listei de ai măsurilor de ocupare, alături de modificarea HG Nr. 1276 din 26-12-2018 pentru aprobarea procedurilor privind accesul la măsurile de ocupare a forței de muncă, prin introducerea unei proceduri separate de subvenționare a angajatorilor care adaptează locul de muncă la necesitățile angajaților cu copii cu vârsta de până la trei ani.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
LEGE Nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor		
Articolul 2. Noțiuni de bază <i>beneficiar de serviciu</i> – copilul cu vârsta de până la 3 ani care beneficiază nemijlocit de servicii alternative de îngrijire;	Noțiunea de „beneficiar de serviciu,, va avea următorul cuprins: „copilul cu vârsta de până la 3 ani care beneficiază nemijlocit de serviciile alternative de îngrijire, precum și copii indicați la art. 5 alin. (4 ¹) din prezenta lege”	Această completare este corelată de completarea paralelă a art. 5 alin. (4 ¹), care prevede extinderea serviciilor și pentru copii cu vârsta între 3 și 10 ani. Introducerea acestui amendament nu modifică structura serviciului, ci doar extinde aplicabilitatea sa, menținând aceleași condiții legale de calitate și siguranță, fără impact asupra bugetului public.
Articolul 5. Tipurile de servicii alternative de îngrijire a copiilor (1) Se pot organiza următoarele tipuri de servicii alternative de îngrijire a copiilor: a) servicii alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă; b) servicii alternative de îngrijire individualizată a copiilor; c) servicii alternative de îngrijire a copiilor de tip familial. (2) Serviciile prevăzute la alin. (1) lit. a) sunt cele oferite de către angajator în beneficiul persoanelor angajate prin contract individual de muncă, al persoanelor aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii, cu suportarea tuturor cheltuielilor aferente din mijloacele proprii ale unității. (3) În cazul în care angajatorul ce oferă servicii alternative de îngrijire a copiilor este o instituție de învățământ, de aceste servicii pot beneficia inclusiv	Articolul 5 se completează cu alineatul (4 ¹) cu următorul cuprins: „(4 ¹) ”De serviciile prevăzute la alin. (1) lit. b) pot beneficia, în aceleași condiții prevăzute de prezenta lege și cadrul normativ aferent, copiii cu vârsta între 3 și 10 ani.”	Limitarea actuală a serviciilor individualizate de îngrijire doar la copiii cu vârsta de până la 3 ani reduce în mod nejustificat accesul părinților la o formă flexibilă și reglementată de sprijin parental. Extinderea acestei posibilități și pentru copiii cu vârsta între 3 și 10 ani răspunde unei nevoi reale identificate în rândul familiilor active profesional, în special în perioadele în care programul instituțiilor educaționale este redus sau inexistent. Introducerea acestui amendament nu modifică structura serviciului, ci doar extinde aplicabilitatea sa, menținând aceleași condiții legale de calitate și siguranță, fără impact asupra bugetului public.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
copiii elevilor/studentilor încadrați la studii în entitățile respective. (4) Serviciile prevăzute la alin.(1) lit. b) sunt cele organizate de către îngrijitor/îngrijitoare la domiciliul/reședința temporară a copilului. (5) Serviciile prevăzute la alin.(1) lit. c) sunt cele organizate la domiciliul/reședința temporară a îngrijitorului/îngrijitoarei sau într-un alt spațiu cu destinație locativă, pentru un număr limitat de copii.		
Articolul 7. Organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de către angajator la locul de muncă (2) Inițierea efectivă și prestarea nemijlocită a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă sunt condiționate de depunerea notificării de înființare a serviciului către Agenția Națională pentru Sănătate Publică.	Alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Prestarea efectivă a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă, pot fi realizate doar după recepționarea înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică.”	Urmează de exclus textul care creează incertitudinea cu referire la momentul din care este oficial permis de a presta serviciile. Astfel din textul „inițierea efectivă și prestarea nemijlocită” s-a ajuns la formula „prestarea efectivă” pentru a nu crea confuzii. Totodată, s-a exclus cuvintele „sunt condiționate”, care la fel pot fi interpretate diferit. În acest sens, s-a redat un caracter strict al acestei situații juridice, fiind indicat că prestarea efectivă a serviciilor respective pot fi realizate doar după ce se recepționează înștiințarea de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică. Prin această redacție se exclude și sintagma „notificare de înștiințare”, care a fost denumită eronat.
Articolul 7. Organizarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de către angajator la locul de muncă (5) Serviciile alternative de îngrijire a copiilor la locul de muncă au program pe tot parcursul anului și de acestea beneficiază doar copiii salariaților angajatorului care le organizează.	Alin. (5) se modifică și va avea următorul cuprins: „(5) Serviciile alternative de îngrijire a copiilor la locul de muncă au program pe tot parcursul anului și de acestea beneficiază doar copii salariaților și a persoanelor aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ ori	Ajustarea normei la prevederile art. 5 alin. (2) din lege, care includ mai multe categorii a personalului care activează într-o întreprindere, de aici și diferența raporturilor juridice ale angajatorului/beneficiarului cu aceștia.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
	prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii.”	
Articolul 10. Înregistrarea și notificarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor (2) La inițierea activității serviciilor de îngrijire a copiilor, prestatorul de serviciu prezintă autorității desemnate următoarele documente: a) patentă de întreprinzător, după caz; b) acceptul de notificare de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, după caz.	Alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) După începerea prestării efective a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, autoritatea responsabilă de înregistrarea acestora, poate solicita, la necesitate, o copie a următoarelor documente: a) copia ordinului intern al angajatorului privind înființarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor b) patentă de întreprinzător c) înștiințarea de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică.”	S-a exclus expresia „inițierea activității” pentru a nu crea confuzii privind momentul când persoanele fizice/juridice pot să se înregistreze în calitate de prestatori de servicii în sensul Legii 367/2022. Totodată s-a rectificat sintagma „acceptul de notificare” cu „înștiințare de accept” și s-a adăugat „copia ordinului angajatorului”. S-a exclus și din caracterul imperativ de prezentare a anumitor documente pentru înregistrare, pentru a nu împovăra procesul administrativ de înregistrare a serviciului de către autoritatea responsabilă.
Articolul 10. Înregistrarea și notificarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor (4) Notificarea privind inițierea sau încetarea activității serviciilor de îngrijire a copiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a) și c) se depune la autoritatea responsabilă, în modul stabilit de Guvern, prin completarea raportului de autoevaluare.	Alin. (4) se modifică și va avea următorul cuprins: „(4) Notificarea privind inițierea activității serviciilor de îngrijire alternativă a copiilor prevăzute la art. 5 alin. (1) lit. a) și c) din prezenta lege, se depune la autoritatea responsabilă în modul stabilit de Guvern, împreună cu anexarea raportului de autoevaluare.”	Documentul prevăzut în Ordinul ANSP nr. 67 din 19.04.2024, are denumirea de Notificare privind inițierea activității, respectiv acesta nu se utilizează pentru situațiile de încetare, fiind oportună excluderea acestui cuvânt, astfel fiind generate obligații suplimentare din partea prestatorilor. Plus notificarea și raportul de autoevaluare sunt document distincte, chiar dacă se prezintă concomitent, astfel formularea „prin completarea raportului de autoevaluare” este greșită.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
Articolul 10. Înregistrarea și notificarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor (6) După recepționarea notificării și a raportului de autoevaluare, Agenția Națională pentru Sănătate Publică remite prestatorului de serviciu o înștiințare de accept sau refuz. În cazul refuzului se indică temeiul și se prezintă recomandări de remediere.	Alin. (6) se modifică și va avea următorul cuprins: „(6) În cazul refuzului se indică temeiul și se prezintă recomandări de remediere.”	Prima propoziție a alineatului vizat („Înștiințarea de accept sau refuz se emite în termen de 10 zile de la data depunerii notificării.”) este redundantă, întrucât reiterează în mod inutil conținutul deja reglementat expres la alineatul (5). Potrivit principiilor de tehnică legislativă, normele juridice trebuie să fie clare, concise și să evite suprapunerile inutile de conținut.
Articolul 15. Cerințe pentru exercitarea activității de îngrijitor/îngrijitoare (1) Îngrijitor/îngrijitoare poate fi orice persoană fizică care îndeplinește cumulativ următoarele condiții: c) nu a fost condamnată pentru săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții care ar face-o incompatibilă cu exercitarea activității de îngrijitor/îngrijitoare; Articolul 16. Incompatibilități și restricții privind desfășurarea activității de îngrijitor/îngrijitoare. (2) Nu poate desfășura activitate de îngrijitor/îngrijitoare persoana care: a) a fost condamnată pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei;	Urmează de lucrat la o listă concretă a infracțiunilor și contravențiilor sau urmează de aplicat regula generală privind lipsa antecedentelor penale nestinse ca și condiție generală, cum există și în alte legi/HG. Acest aspect interferează și cu prevederile corespunzătoare din art. 16 alin. (2) lit. (a) (incompatibilități și restricții) din lege și punctele similare acestui subiect din HG. Exemplu: Art. 15 alin. (1) lit. c) va avea următorul cuprins: „c) nu are antecedente penale nestinse Alin. (2) lit. a) se modifică și va avea următorul cuprins: a) are antecedente penale nestinse sau nu a expirat termenul de prescripție de punere în executare a sancțiunii	În ceea ce privește exigența de a nu fi condamnat/ă pentru săvârșirea unei infracțiuni sau contravenții în care ar l-ar face/ ar face-o incompatibil/ă cu exercitarea activității de îngrijitor, se impun 2 precizări: - legislația nu concretizează lista infracțiunilor și contravențiilor care sunt incompatibile cu exercitarea activității de îngrijitor, respectiv calificarea unei sau altei încălcări ca fiind să aparțină acestei liste rămânând la discreția subiectivă a angajatorului sau funcționarului de la fisc. - cerința este formulată într-o manieră absolută, fără limitarea aplicării ei în timp. Altfel zis, nu poate fi un îngrijitor o persoană care a săvârșit o astfel de contravenție cu 5 sau 10 ani înainte de a se încadra ca îngrijitor. Cu toate acestea, întrunirea acestei condiții se verifică prin solicitarea de prezență cazier contravențional. Iar la eliberarea acestuia nu se ține cont de încălcările pentru care termenii de stingere a antecedentelor penale/contravenționale deja s-au stins. Prin urmare, un angajator al îngrijitorului din start se află în fața unei imposibilități obiective de a respecta cerința dată.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
	contravenționale O altă opțiune ar fi includerea categoriile individualizat de infracțiuni.	
Articolul 15. Cerințe pentru exercitarea activității de îngrijitor/îngrijitoare (2) Pentru a fi angajată/contractată în calitate de îngrijitor/îngrijitoare, persoana prezintă contractului dovada înregistrării în calitate de prestator de serviciu, precum și, la solicitare, următoarele documente:	Alin. (2) se modifică și va avea următorul cuprins: „(2) Pentru a fi angajată/contractată în calitate de îngrijitor/îngrijitoare, persoana prezintă contractului, la solicitare, următoarele documente:„	Nu există momentan vreun înscris care ar servi drept dovadă a înregistrării îngrijitorului/îngrijitoarei în calitate de prestator de serviciu de către autoritatea responsabilă. Lipsa calității de prestator în sensul legii, nu interzice ca aceasta să intre în relații contractuale. Informarea MMPS despre începerea prestării efective a serviciilor fiind o formalitate și inițial acesta s-a planificat a fi realizată în vederea creării unei baze de date îngrijitorilor.
Articolul 15. Cerințe pentru exercitarea activității de îngrijitor/îngrijitoare (4) Îngrijitorul/îngrijitoarea are obligația de a prezenta contractului, în termen de 10 zile de la solicitare, oricare dintre documentele specificate la alin. (2) dacă acestea, în redacție actualizată, vor avea alt conținut decât cele prezentate ultima dată.	Alin. (4) se modifică și va avea următorul cuprins: „(4) Îngrijitorul/îngrijitoarea are obligația de a prezenta contractului, în termeni restrânși, oricare dintre documentele specificate la alin. (2), dacă acestea în redacție actualizată, vor avea alt conținut decât cele prezentate ultima dată.”	Se propune înlocuirea termenului fix de 10 zile cu formularea „în termeni restrânși” pentru a introduce o marjă de flexibilitate în obligația îngrijitorului/îngrijitoarei de a prezenta documentele actualizate prevăzute la alin. (2). Stabilirea unui termen rigid poate genera situații abuzive sau disproporționate, în special în circumstanțe obiective ce țin de eliberarea documentelor de către alte instituții (ex. cazier, certificat medical), asupra cărora îngrijitorul nu are control direct. Noua formulare păstrează caracterul imperativ al obligației, dar permite aprecierea rezonabilă a termenului în funcție de contextul concret, proporționalității și securității raportului contractual.
HOTĂRÂRE Nr. 572/2023 pentru aprobarea Regulamentelor cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor		
Pct. 3. Punctul 39 din anexa nr. 1 și punctul 4 din anexa nr. 2 vor intra în vigoare la data de 17 mai 2025.	Pct. 3 din HG 572/2023, expresia „și punctul 4 din anexa nr. 2 vor intra în vigoare la data de 17 mai 2025.” se substituie cu expresia „pct. 5 din anexa	În procesul de aprobare a legislației, a fost omisă includerea aceleiași derogări și pentru serviciile alternative de îngrijire de tip familial. Aceste servicii, similare ca structură și funcționare cu cele reglementate în punctele menționate, se confruntă cu provocări

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
	nr. 2 și pct. 6 din anexa nr. 3 vor intra în vigoare la data de 17 mai 2025.”	similare în adaptarea la noile cerințe legislative și operaționale. Derogarea propusă este necesară pentru a asigura o tranziție echitabilă și uniformă pentru toate tipurile de servicii alternative de îngrijire a copiilor, inclusiv cele de tip familial, oferind astfel timpul necesar pentru conformarea cu noile standarde și reglementări, fără a compromite calitatea serviciilor furnizate și protecția beneficiarilor.
Anexa 1 Regulament cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă		
Pct. 11. În cazul întreprinderilor industriale care sunt amplasate în zone cu poluanți sau în zone de protecție sanitară ale altor întreprinderi, serviciile de îngrijire se organizează în spații amplasate în afara întreprinderii. Pentru a determina atribuirea întreprinderii unei zone poluate, se recomandă efectuarea investigațiilor de laborator specifice: măsurarea nivelului de zgomot și de poluare cu substanțe toxice pe teritoriul întreprinderii, la hotarul zonelor de protecție sanitară și în interiorul spațiilor în care se preconizează prestarea serviciilor de îngrijire.	În Anexa 1, Capitolul II, Secțiunea 1 a HG 572/2023, se introduc trei puncte noi, cu următorul cuprins: „Pct. 11¹. Angajatorii pot utiliza spații externe unității, situate în imediata proximitate sau vecinătatea acesteia, care îndeplinesc condițiile impuse de Legea 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor și prezentul regulament. Aceste spații pot fi închiriate sau puse la dispoziție prin alte forme contractuale de parteneriat sau asociere. Angajatorii pot încheia parteneriate sau asocieri contractuale cu entități specializate (ex. creșe de tip familial, adică serviciile create în baza art. 5 alin. (1) lit. c) din Legea 367/2022), aflate în imediata proximitate sau vecinătatea unității, pentru prestarea serviciilor alternative de îngrijire a	În contextul actual, prevederile din Regulamentul privind organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, impun angajatorilor restricția generală de a organiza serviciile alternative la locul de muncă, prin alte cuvinte , în interiorul unității. În anumite situații, această limitare, poate face imposibilă prestarea acestor servicii de către unele întreprinderi, în special cele mici, mijlocii, organizațiile necomerciale sau activitatea cărora nu este suficient de prielnică pentru prezența copiilor. Anumite întreprinderi pot întâmpina dificultăți în identificarea unor spații externe care să îndeplinească toate cerințele de mediu, iluminat natural și siguranță. Această rigiditate administrativă determină unii angajatori să renunțe din start la inițiativa organizării unor astfel de servicii, deoarece costurile suplimentare și efortul de a asigura un mediu adecvat sunt considerate disproporționate față de beneficiile aduse angajaților. În scopul adaptării situației la realitățile mediului de afaceri și nonguvernamental în scopul extinderii serviciilor alternative de îngrijire a copiilor ar fi rezonabil de extind posibilitatea de a organiza serviciul și afara unității cu impunerea unor rigori de distanță și mediu.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
	copiilor. Contractele respective vor reglementa obligatoriu și într-o manieră clară responsabilitățile, standardele de calitate și condițiile de siguranță pe care entitatea parteneră trebuie să le respecte. Pct. 11² Pentru a asigura accesibilitatea și eficiența logistică, spațiile externe sau entitățile partenere utilizate pentru prestarea serviciilor alternative, trebuie să se situeze la o distanță rezonabilă, care să permită accesul fizic al reprezentanților legali ai copiilor, oricând va fi necesar.. Acest criteriu geografic trebuie să asigure legătura strânsă între mediul de lucru și serviciile de îngrijire, facilitând accesul rapid al angajaților sau persoanelor aflate în raporturi de serviciu în bază de act administrativ ori prin alte tipuri de contracte civile în vederea executării de lucrări sau prestării de servicii. Pct. 11/3 Implementarea oricărei soluții alternative conform prezentelor prevederi, se va realiza în conformitate cu procedurile de autorizare prevăzute pentru serviciile alternative de îngrijire organizate de angajator la locul de muncă.”	Trebuie să asigure parteneriatele/asocierile cu creșele familiale sau amenajarea spațiilor de îngrijire în locații externe unității sunt realizate într-o zonă de proximitate sau vecinătate. Aceasta înseamnă că, indiferent dacă serviciile sunt prestate de un prestator autorizat sau într-un spațiu închiriat, locația trebuie să se afle în imediata apropiere a întreprinderii sau cel puțin în vecinătatea acesteia, pentru a garanta accesul facil și rapid al angajaților. Astfel, criteriul geografic devine o condiție indispensabilă, menită să păstreze coeziunea și eficiența logistică necesară, eliminând riscul ca distanța să devină un impediment în utilizarea acestor servicii de îngrijire. În concluzie, lipsa reglementărilor actuale, privind formatul de activitate în afara unităților, conduce la descurajarea angajatorilor, în special întreprinderile mici, organizațiilor neguvernamentale sau celor a căror activitatea nu permite copiilor aflarea pe teritoriu unității. Integrarea unor prevederi care să asigure dreptul la asociere, colaborare sau parteneriate cu creșele de tip familial ar reprezenta o soluție viabilă pentru a depăși aceste bariere, facilitând astfel accesul angajaților la servicii de îngrijire de calitate, aproape de unitatea angajatorului. Mai mult, acest format ar trebui extins și pentru ceilalți angajatori, care doresc să formeze anumite parteneriate în sensul prestării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
Pct. 12 Angajatorul care intenționează să presteze servicii de îngrijire se înregistrează în calitate de prestator în sistemul informațional dezvoltat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prezentând documentele necesare: 1) ordinul intern al persoanei juridice de înființare a serviciului; 2) copia de pe contractul de locațiune, de pe extrasul valabil din Registrul bunurilor imobile care atestă dreptul de proprietate sau din Registrul de evidență a gospodăriilor populației aferent casei rurale care va fi folosită în cadrul activității respective.	Pct. 12 se modifică și va avea următorul cuprins: „Pct. 12 Pentru înregistrare în calitate de prestator de serviciu, angajatorul informează autoritatea responsabilă despre începerea prestării efective a serviciilor, indicând, tipul serviciului, numărul și data ordinului intern al angajatorului privind înființarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, locul desfășurării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, numărul și data înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, datele de contact.”	Justificarea pentru modificarea a acestui punct se bazează pe necesitatea ajustării prevederilor legale la situația reală implementată, care presupune o simplă informare a Ministerului Muncii și Protecției Sociale (MMPS) cu privire la inițierea serviciului de îngrijire alternativă a copiilor, prin intermediul platformei online serviciialternative.gov.md. Modificarea este necesară pentru a elimina redundanțele și birocrația, având în vedere că actuala listă de documente solicitate pentru înregistrarea serviciilor de îngrijire se dublează inutil cu documentele necesare pentru obținerea patentei. Prin această modificare, se urmărește eficientizarea procesului de înregistrare și simplificarea cerințelor administrative, astfel încât să corespundă practicii actuale, care nu mai presupune proceduri complexe sau costuri suplimentare, ci doar o informare online prin platforma dedicată. Totodată această modificare se racordează cu modificarea art. 11 din Legea 367/2022
Pct. 19. În cadrul prestării serviciilor de îngrijire, unitatea poartă răspundere pentru respectarea drepturilor și pentru securitatea vieții și sănătății copiilor în timpul aflării acestora în cadrul instituției.	Pct. 19 se modifică și va avea următorul cuprins: „19. În cadrul prestării serviciilor de îngrijire, persoana juridică poartă răspundere pentru respectarea drepturilor și pentru securitatea vieții și sănătății copiilor plasați în cadrul serviciului de îngrijire.”	„Unitatea” urmează a fi înlocuită cu „persoana juridică” pentru corectitudine juridică.
Pct. 37. În cazul în care unitatea de prestare a serviciului de îngrijire depășește numărul de 15 beneficiari de serviciu, angajatorul este obligat să organizeze cabinet medical, cu respectarea condițiilor specificate în	Anexa 2, Capitolul II, secțiunea 1, se completează cu un nou punct care va avea următorul cuprins:	Această completare va permite asocierea persoanelor juridice pentru a presta serviciile de îngrijire pentru copiii reprezentanților legali care activează în proximitatea unei anumite zone. Totodată prevederea privind atribuirea responsabilității de notificare doar

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
regulamentele sanitare destinate instituțiilor medicale.	„37 ¹ . Mai multe persoane juridice se pot asocia în scopul organizării și desfășurării în comun a serviciilor de îngrijire, în baza unui contract de asociere, parteneriat sau colaborare. Responsabil de notificarea și înregistrarea serviciului de îngrijire va fi persoana juridică în folosința/proprietatea căreia se află imobilul unde urmează să fie desfășurate serviciile alternative de îngrijire a copiilor.”	persoanei juridic în folosința/proprietatea căreia se află imobilul unde urmează să fie desfășurate serviciile alternative de îngrijire a copiilor, va exclude împovărarea acestui administrativ și va permite includerea anumitor clauze specifice de colaborare între entitățile care se asociază.
Pct. 38. Pentru prestarea serviciilor de îngrijire, angajatorul poate angaja doar îngrijitori/îngrijitoare înregistrați/înregistrate în calitate de prestatori de servicii de îngrijire și personal de suport, cu respectarea regimului juridic de incompatibilitate și restricții prevăzute îngrijitorului/îngrijitoarei.	Pct. 38. se abrogă.	Abrogarea pct. 38 din Anexa 1 a HG 572/2023 este necesară pentru a elimina restricțiile excesive privind angajarea personalului pentru prestarea serviciilor de îngrijire. Prevederea actuală, care impune angajarea exclusiv a îngrijitorilor înregistrați în sistem, poate fi considerată prea restrictivă și neadaptată la realitățile actuale, în care un sistem informațional lipsește, iar dovadă de informare a MMPS este un simplu email. În prezent, îngrijitorii și îngrijitoarele din cadrul acestui serviciu de îngrijire lucrează fără patentă, iar cerința de a fi înregistrați în sistem înainte de a fi angajați poate descuraja atât angajatorii, cât și potențialii angajați. Această prevedere rigidă poate fi folosită de angajatori ca temei legal pentru a refuza angajarea unor persoane apte și dornice să presteze astfel de servicii, dar care nu au parcurs formalitățile de înregistrare sau mai bine zis informare. Prin urmare, abrogarea acestei prevederi ar oferi mai multă flexibilitate angajatorilor și ar încuraja mai multe persoane să presteze servicii de îngrijire, contribuind astfel la o mai bună acoperire a cererii în acest sector și la evitarea blocajelor administrative.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
Anexa 2 Regulament cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire individualizată a copiilor		
Pct. 11 Pentru înregistrarea în calitate de prestator de serviciu, îngrijitorul/îngrijitoarea depune o cerere, la care anexează următoarele documente: 1) documentul ce atestă calificarea de îngrijitor/îngrijitoare; 2) fișa medicală individuală cu rezultatele examenelor medicale și cele de laborator și dovada instruirii igienice în conformitate cu prevederile actelor normative aprobate de Ministerul Sănătății; 3) certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, conform Formularului nr. 091/e; 4) cazierul judiciar și cazierul contravențional; 5) declarație pe propria răspundere că nu locuiește împreună cu persoane care au fost condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei (model prevăzut la punctul 5 din anexa nr. 5); 6) declarație pe propria răspundere că nu este decăzută din drepturile părintești printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă (model prevăzut la punctul 6 din anexa nr. 5); 7) copia de pe extrasul din Registrul bunurilor imobile sau, după caz, de pe contractul de locațiune a imobilului care va fi folosit în cadrul activității respective;	Pct. 11 se modifică și va avea următorul cuprins: „11. Pentru înregistrare în calitate de prestator de serviciu, solicitantul/solicitantă informează autoritatea responsabilă despre începerea prestării efective a serviciilor, indicând, locul desfășurării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, seria și numărul patentei de întreprinzător, datele de contact. După începerea prestării efective a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, autoritatea responsabilă de înregistrarea acestora, poate solicita o copie a patentei de întreprinzător.”	Se modifică în vederea alinierii cu modificările propuse la alin.(1) art.10 Legii 367/2022. Totodată

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
8) fotografie; 9) dovada de plată a taxei de stat pentru înregistrarea serviciului de îngrijire.		
Pct. 14. Pentru a fi contractată în calitate de îngrijitor/îngrijitoare, persoana prezintă reprezentantului legal dovada înregistrării în calitate de prestator de serviciu, precum și, la solicitare, documentele prevăzute la art. 15 alin. (2) din Legea nr. 367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor.	La pct. 14, textul din pct. 14 „dovada înregistrării în calitate de prestator de serviciu, precum și ” se exclude.	În cadrul implementării Legii 367/2022, s-a constatat că nu există nici o posibilitate tehnică de a obține un extras sau altă confirmare online în procesul înregistrării prin informare a MMPS, respectiv această prevedere este inaplicabilă în practică.
Pct. 32. Cuantumul remunerației pentru o oră de activitate nu poate fi mai mic decât cuantumul salariului minim pe țară per oră, pentru atribuțiile prevăzute în planul de activități.	La pct. 32, sintagma „în planul de activități” se substituie cu expresia ”de lege și de contractul încheiat între părți.”	Unele contracte pot să nu conțină planul de activități ca anexă, aceste prevederi specifice fiind incluse ca și clauze contractuale direct în contract. Această formulare este conformă și cu pct. 45 din Anexa 3 cu referire la remunerare.
Anexa 3. Regulament cu privire la organizarea și funcționarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor de tip familial		
Pct. 3. Numărul total al copiilor plasați în serviciile de îngrijire și al copiilor îngrijitorului/îngrijitoarei nu va depăși cifra 5.	La pct. 3, după cuvântul „plasați” se completează cu cuvântul „concomitent”.	Este necesar de a indica expres în Regulament că această obligativitate se aplică doar în situația în care în serviciu sunt plasați 5 copii în același timp. Modificarea respectivă vine să asigure evitarea ambiguităților de interpretare din partea anumitor autorități de control, dar și a prestatorilor de servicii alternative de îngrijire a copiilor.
Pct. 11. Îngrijitorul/îngrijitoarea care intenționează să presteze servicii de îngrijire trebuie să se înregistreze în sistemul informațional dezvoltat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale în calitate de prestator de serviciu.	Se abrogă.	Este necesară această modificare în contextul unor puncte similare din celelalte anexe și Legea 367/2022.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
	Se propune completarea Anexei 3 cu trei puncte noi, după cum urmează: ”11¹ Înainte de inițierea serviciilor de îngrijire, ca măsură prealabilă de verificare a corespunderii acestora cu cerințele sanitare, îngrijitorul/îngrijitoarea poate solicita de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică și de la alte organe/autorități de resort suport consultativ în conformitate cu legislația privind controlul de stat al activității de întreprinzător. 11² Procedura de notificare a inițierii serviciilor de îngrijire este prevăzută la capitolul II din anexa nr. 4. 11³ Prestarea efectivă a serviciilor de îngrijire se permite din data recepționării înștiințării de accept emise de către Agenția Națională pentru Sănătate Publică.”	S-a constatat că la acest tip de îngrijire nu se zice nimic despre notificare sau de când eventual se poate efectiv presta aceste servicii. Completarea vine doar să soluționeze omisiunea introducerii prevederii, care se regăsește și în celelalte anexe.
Pct. 12. Pentru înregistrarea în calitate de prestator de serviciu, îngrijitorul/îngrijitoarea depune o cerere, la care anexează următoarele documente: 1) documentul ce atestă calificarea de îngrijitor/îngrijitoare; 2) fișa medicală individuală cu rezultatele examenelor medicale și cele de laborator și dovada instruirii igienice în conformitate cu prevederile actelor normative aprobate de Ministerul Sănătății;	Pct. 12 se modifică și va avea următorul cuprins: „12. Pentru înregistrare în calitate de prestator de serviciu, solicitantul/solicitantă informează autoritatea responsabilă despre începerea prestării efective a serviciilor, indicând, locul desfășurării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, seria și	Serviciile respective urmează a fi debirocratizate. Nu este necesar ca îngrijitorul/îngrijitoarea să fie obligat să prezinte repetat aceleași acte care le-a prezentat pentru obținerea patentei inclusiv și ministerului. Această povară administrativă descurajează doritorii de a formaliza aceste servicii. Autoritatea responsabilă de înregistrare, care este MMPS, ar putea doar solicita doar unele copii ale actelor care reprezintă caracterul oficial al serviciului de îngrijire înființat. Aceasta ar fi patenta de întreprinzător și înștiințarea de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
3) certificatul privind capacitatea psihică de a practica activități sociale și profesionale cu responsabilitate sporită, conform Formularului nr. 091/e; 4) cazierul judiciar și cazierul contravențional; 5) declarație pe propria răspundere că nu locuiește împreună cu persoane care au fost condamnate pentru săvârșirea cu intenție a unei infracțiuni sau contravenții contra vieții și sănătății persoanei, contra familiei și copiilor, privind viața sexuală, contra libertății, cinstei și demnității persoanei (model prevăzut la punctul 5 din anexa nr. 5); 6) declarație pe propria răspundere că nu este decăzută din drepturile părintești printr-o hotărâre judecătorească rămasă definitivă (model prevăzut la punctul 6 din anexa nr. 5); 7) copia de pe extrasul din Registrul bunurilor imobile sau, după caz, de pe contractul de locațiune a imobilului care va fi folosit în cadrul activității respective; 8) fotografie; 9) dovada de plată a taxei de stat pentru înregistrarea serviciului de îngrijire.	numărul patentei de întreprinzător, numărul și data înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, datele de contact. După începerea prestării efective a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, autoritatea responsabilă de înregistrarea acestora, poate solicita o copie a patentei de întreprinzător și înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică.”	Publică, pentru scopuri statistice și de informare și nicidecum de control sau verificare, funcție îndeplinită de autoritățile fiscale la etapa examinării documentelor necesare pentru obținerea patentei de întreprinzător.
Pct. 13. Mai mulți/multe îngrijitori/îngrijitoare titulari de patente se pot asocia în scopul organizării și desfășurării în comun a serviciilor de îngrijire, în baza contractului de activitate. Responsabil de notificarea și înregistrarea serviciului de îngrijire va fi îngrijitorul/îngrijitoarea în a cărui domiciliu/reședință temporară se va organiza serviciul de îngrijire.	Pct. 13 se modifică și va avea următorul cuprins: „Pct. 13. Mai mulți/ multe îngrijitori/ îngrijitoare titulari de patente se pot asocia în scopul organizării și desfășurării în comun a serviciilor de îngrijire, în baza	Această modificare presupune concretizarea tipului de contract care urmează a fi utilizat în cadrul asocierii. Totodată, norma modificată repartizează responsabilitatea notificării la ambelor părți ale contractului. Această normă revizuită, ar putea servi drept premisă pentru modificarea Legii 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător, ce ar permite includerea unei propoziții, care ar permite

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
	unui contract civil de asociere, colaborare sau parteneriat, precum și alte tipuri de contracte prevăzute de lege. Părțile acestui contract sunt responsabili în mod separat de notificarea și înregistrarea serviciului, precum și prestarea efectivă a serviciilor de îngrijire.	prezentarea de către persoana care se asociază și nu este proprietarul/locatarul imobilului unde se va desfășura serviciul, să prezinte în loc de actele confirmative pe imobil, contractul corespunzător de asociere sau parteneriat.
Pct. 20. Pentru a fi contractată în calitate de îngrijitor/îngrijitoare, persoana prezintă reprezentantului legal dovada înregistrării în calitate de prestator de serviciu, precum și, la solicitare, actele prevăzute la art.15 alin.(2) din Legea nr.367/2022 cu privire la serviciile alternative de îngrijire a copiilor.	Textul din pct. 20 „dovada înregistrării în calitate de prestator de serviciu, precum și, ” se exclude.	În cadrul implementării Legii 367/2022, s-a constatat că nu există nici o posibilitatea tehnică de a obține un extras sau altă confirmare online în procesul înregistrării prin informare a MMPS, respectiv această prevedere este inaplicabilă în practică.
Pct. 24. Un exemplar al contractului de prestări servicii se prezintă pentru înregistrare la organul care a eliberat patenta de întreprinzător.	Se propune abrogarea pct. 24.	Nu este necesitate de a prezenta acest contract, deoarece este unul confidențial încheiat între contractor și prestator. Totodată, Legea Nr. 93/1998 cu privire la patenta de întreprinzător prevede că desfășurarea acestor genuri de activitate de întreprinzător se va realiza în baza unui sistem simplificat de înregistrare, impozitare, evidență și de dări de seamă.
Pct. 33. În serviciul de îngrijire se admit maximum 5 copii.	După cuvântul „se admit” se completează cu cuvântul „concomitent”.	Este necesar de a indica expres în Regulament că această obligativitate se aplică doar în situația în care în serviciu sunt plasați 5 copii în același timp. Modificarea respectivă vine să asigure evitarea ambiguităților de interpretare din partea anumitor autorități de control, dar și a prestatorilor de servicii alternative de îngrijire a copiilor.
Anexa 4. Regulamentul sanitar pentru serviciile alternative de îngrijire a copiilor		

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
Pct. 4. Serviciile alternative de îngrijire a copiilor în cadrul cărora prestatorul de serviciu organizează alimentația conform punctului 59 subpunctele 1) și 2) trebuie notificate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor.	După cuvântul „notificate” cuvântul „de” se exclude și se completează cu cuvintele „într-o procedură simplificată”, iar după sintagma „Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor” se completează cu textul „prin derogare de la procedura notificării specificată în Legea 306/2018 privind siguranța alimentelor.”	În baza aceeași proceduri de notificare stipulate în HG, doar cu privire la aspecte ce țin de conformitatea aerului, temperaturii, calității apei ș.a., ANSP a aprobat la 19.04.2024, prin Ordinul nr. 67, Fișa serviciului public „Notificarea activității de îngrijire alternativă a copilului” și a Regulamentului privind organizarea și prestarea serviciului public. Aceeași modalitate de reglementare urmează a fi aplicată de către ANSA în cadrul acestor notificări, ce țin de modul de organizare a alimentației desinestător de către prestatorii de serviciu, pe bază de materie primă și pe bază de semifabricate, cu următoarele formulări: <i>1) pentru organizarea alimentației pe bază de materie primă se recomandă: bucătărie (zonă caldă, zonă rece cu asigurarea fluxului de distribuire a bucatelor), zonă de prelucrare preliminară/preparare preliminară a produselor, spațiu destinat spălării veselei de bucătărie, spațiu de stocare temporară a produselor de băcănie și friabile, spațiu de stocare temporară a legumelor/fructelor, utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile;</i> <i>2) pentru organizarea alimentației pe bază de semifabricate se recomandă: bucătărie (zonă caldă, zonă rece cu flux de distribuire a bucatelor), spațiu de stocare temporară pentru produsele friabile, utilaj frigorific pentru produsele ușor alterabile, zonă de spălare a veselei de bucătărie</i> Reamintim, că potrivit legislației noi adoptate, serviciile alternative de îngrijire a copiilor nou create sunt complementare și discreționare și nu pot substitui instituțiile de educație antepreșcolară și/sau de învățământ preșcolar prevăzute în Codul educației, precum acestea nu reprezintă una dintre formele de asistență socială prevăzute în actele normative din domeniu. În acest sens, activitatea de îngrijitor/îngrijitoare de copii nu poate fi

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
		supusă integral regulilor generale privind comerțul sau alimentația publică, nefiind un serviciu instituționalizat. Plus la aceasta, lipsește mențiunea despre serviciile alternative de îngrijire a copiilor în Anexa 3 a Legii nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor, care stabilește Lista activităților care se supun înregistrării în domeniul siguranței alimentelor. În acest sens, prestatorul de servicii alternative de îngrijire a copiilor nu poate fi asimilat calității de operator din domeniul alimentar, în sensul legii expuse supra și respectiv nu are nevoie de un act permisiv sub formă de certificat de înregistrare în domeniul siguranței alimentelor eliberat de către Agenție, pentru a desfășura această activitate. Mai mult decât atât, serviciile alternative de îngrijire a copiilor nu se regăsesc nici în Nomenclatorul actelor permissive, ceea ce denotă că această activitate aferentă de preparare a hranei în condiții casnice realizată în cadrul serviciilor alternative, nu urmează a fi verificată prin prisma exigențelor expuse de dvs. De fapt acest aspect derivă și din însăși textul Regulamentului sanitar cu privire la organizarea și desfășurarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, în care se face referire doar la necesitatea realizării procedurii de notificare și nu neapărat la obținerea unui act permisiv în sensul Legii 306/2018 privind siguranța alimentelor și/sau Legea 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător. Notificarea urmează a fi percepută ca o simplă procedură de informare a autorității competente despre plasarea pe piață a unui serviciu și despre caracteristicile relevante ale acestora din punctul de vedere al asigurării siguranței alimentelor. Corespunzător aceasta poate contribui la crearea unei anumite evidențe (statistici) și reacționarea ANSA în caz de necesitate la sesizările recepționate sau din oficiu, cu privire la anumite nereguli depistate. Este important să menționăm că desfășurarea acestui

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
		serviciu se realizează în baza unui acord civil de prestări servicii între reprezentantul legal al copilului și prestatorul de serviciu, ceea ce deja denotă un anumit control al părților privind realizarea clauzelor contractuale, inclusiv în partea ce ține de prepararea hranei.
Pct. 7. Angajatorul sau îngrijitorul care intenționează să presteze servicii alternative de îngrijire a copiilor se înregistrează în calitate de prestator de serviciu în sistemul informațional dezvoltat de Ministerul Muncii și Protecției Sociale, prezentând documentele necesare pentru tipul de serviciu prestat prevăzute în anexele nr. 1 și nr. 3.	Pct. 7 se modifică și va avea următorul cuprins: „Pct. 7 Pentru înregistrare în calitate de prestator de serviciu, solicitantul/solicitantă informează autoritatea responsabilă despre începerea prestării efective a serviciilor, indicând, după caz, tipul serviciului, numărul și data ordinului intern al angajatorului privind înființarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, locul desfășurării serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, seria și numărul patentei de întreprinzător, numărul și data înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, datele de contact.”	Esența modificărilor ce țin de prevederile care vizează înregistrarea, este de a reduce această procedură la o simplă informare în care comunică MMPS despre începerea prestării efective a serviciilor și nu înainte de obținerea tuturor autorizațiilor, indicând după caz, tipul serviciului inițiat, numărul și data ordinului privind înființarea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, locul desfășurării serviciilor de îngrijire seria și numărul patentei de întreprinzător, numărul și data înștiințării de accept de la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, datele de contact.
Pct. 11. Notificarea privind inițierea serviciilor alternative de îngrijire a copiilor organizate de angajator la locul de muncă se depune la Agenția Națională pentru Sănătate Publică, cu anexarea raportului de autoevaluare (model prevăzut la punctul 1 din anexa nr. 5) și a rezultatelor investigațiilor de laborator indicate în raportul de autoevaluare.	La pct. 11 textul „se depune” se înlocuiește cu textul „și cele de tip familial, se depun”	S-au omis serviciile de tip familial.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
Pct. 16. Spațiul în care sunt prestate serviciile alternative de îngrijire a copiilor trebuie să fie racordat la sistemul de gaze, energie electrică, apeduct și canalizare, apă potabilă și caldă curgătoare, încălzire, ventilare, internet.	La pct. 16, sintagma „apă potabilă și caldă curgătoare” se substituie cu „apă rece și caldă curgătoare”.	Se recomandă să fie exclusă obligația de a avea apă potabilă curgătoare (la robinet), reieșind din contextul Republicii Moldova în ceea ce privește asigurarea populației cu surse centralizate și sigure de apă, în special în zonele rurale. Potrivit datelor Biroului Național de Statistică, 75,5% din populația țării este conectată la rețea publică de apă, în zonele rurale această pondere fiind de doar 60,9%. Cu toate acestea, evaluările efectuate arată că calitatea apei atât din sursele centralizate, cât și din sursele descentralizate are constant un nivel scăzut. Potrivit informațiilor prezentate de Ministerul Mediului al Republicii Moldova, ponderea probelor neconforme rămâne la un nivel constant ridicat pe parcursul ultimilor ani. Deși apele din sursele centralizate sunt mai sigure după calitate, rata probelor cu abateri de la normele sanitare este de aproximativ 40.1% din totalul de probe efectuate. Astfel, chiar dacă gospodăria este conectată la apeduct (rețea centralizată) și este dotată cu apă curgătoare, aceasta nu neapărat este potabilă, reieșind din faptul că nu întotdeauna corespunde normelor.
Pct. 39. Amplasarea spațiilor individuale de somn trebuie să asigure trecerea liberă a copiilor între paturi, paturi și pereți, paturi și calorifere, paturi și alt mobilier, utilizând barieră de protecție pentru paturi corespunzătoare vârstei.	La pct. 39 ,se substituie cuvântul „calorifere” cu sintagma „dispozitive de încălzire” .	În construcțiile actuale sistemele de încălzire nu întotdeauna sunt realizate prin instalarea caloriferelor, fiind utilizate și alte echipamente de încălzire. Respectiv, se recomandă a fi înlocuit termenul de calorifere cu dispozitive de încălzire.
Pct. 41. Grupul sanitar trebuie să fie dotat cu chiuvete, conectate la apă rece și caldă și controlate termostatic.	La pct. 41 textul „și controlate termostatic.”. se exclude și se completează cu textul „iar Instalațiile și/sau rețelele care asigură apă caldă trebuie să fie dotate cu control termostatic.”	Robinetele cu control termostatic practic nu este disponibil pe piața din R. Moldova, sau dacă este, sunt vândute la prețuri destul de înalte. Pe de altă parte dacă apa caldă va fi livrată datorită unor instalații ca încălzitoare de apă electrice, atunci acestea au deja control termostatic încorporat, și nu mai este necesar de a fi procurat și robinet cu control termostatic. Prin urmare, se

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
		recomandă revizuirea pct. 41, astfel încât să ofere o mai mare flexibilitate din perspectivă tehnică, care va oferi pe de-o parte, siguranță copiilor atunci când își spală mâinile cu apă caldă, dar și va reduce din cheltuielile prestatorului de serviciu, în cazul în care are deja careva instalații cu control termostatic încorporat.
Pct. 73. Regimul de temperatură a aerului trebuie să fie de 18-20°C în spațiul pentru somn și 19-21°C în alte spații utilizate.	Pct. 73 va avea următorul cuprins: „Pct. 73 Regimul de temperatură a aerului în spațiile utilizate de copii trebuie să fie de 23-28°C în în lunile de vară și 20°C și 24°C ar trebui menținute în lunile de iarnă.”	Prevederea actuală din Pct. 73 al Anexei 4 a HG 572/2023 nu face distincție între perioada de vară și cea de iarnă, ceea ce contravine cerințelor privind decalajul de temperatură dintre interior și exterior. Conform standardelor Organizației Mondiale a Sănătății și reglementărilor europene, este esențial ca temperatura interioară să fie ajustată în funcție de anotimp, pentru a evita disconfortul și riscurile pentru sănătate. Este esențial să se mențină o temperatură optimă în spațiile interioare pentru copii pentru a preveni riscurile legate de disconfortul termic și problemele de sănătate. În timpul verii, spațiile interioare ar trebui să fie răcorite în mod adecvat pentru a preveni expunerea la căldură excesivă, în special în timpul perioadelor de caniculă, iar în timpul iernii, să fie asigurată o temperatură constantă pentru a preveni expunerea la frig, mai ales în cazul copiilor mici și vulnerabili. Aceste recomandări urmăresc protejarea sănătății copiilor și reducerea riscurilor asociate expunerii la temperaturi neadecvate în spațiile interioare(World Health Organization (WHO))(World Health Organization (WHO)
Pct. 75. Spațiile sunt aerisite în afara programului de activitate a serviciilor alternative de îngrijire a copiilor, când copiii nu sunt prezenți, prin deschiderea totală a ferestrelor. În prezența copiilor, aerisirea se asigură	La pct. 75, dup textul ”deschiderea oberlihtului”, se completează cu textul ”sau deschidere oscilantă”.	În ferestrele actuale oberlihturile de regulă lipsesc, iar fereastra poate fi deschisă numai prin deschidere totală a acesteia sau prin deschidere oscilantă.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
prin deschiderea oberlihtului, fără a crea curenți de aer.		
Pct. 79. Pentru dezinfecția aerului și a suprafețelor, trebuie să fie instalate lămpi cu raze ultraviolete cu ecrane de protecție. Pentru dezinfecția aerului și a suprafețelor, trebuie să fie instalate lămpi cu raze ultraviolete cu ecrane de protecție. Metodele de aplicare a lămpilor ultraviolete, precum și regulile de exploatare și securitate a instalațiilor trebuie să corespundă cerințelor igienice și instrucțiunilor.	La pct. 79, textul „trebuie să fie” se modifică cu textul „pot fi”.	Propunerea de a schimba formularea din „trebuie să fie instalate” în „pot să fie instalate” lămpi cu raze ultraviolete cu ecrane de protecție reflectă o abordare mai flexibilă, adaptată contextului actual din Republica Moldova. Această practică de utilizare a lămpilor UV pentru dezinfecția aerului și a suprafețelor este frecvent întâlnită în multe țări și este binevenită, având un rol important în menținerea unui mediu sigur și igienic pentru copii. Totuși, în Republica Moldova, astfel de echipamente se găsesc rar, iar instalarea lor trebuie realizată exclusiv de persoane sau instituții autorizate, pentru a garanta că standardele de siguranță sunt respectate și că riscurile asociate utilizării acestor dispozitive sunt minimizate. În plus, costurile și accesibilitatea limitată a lămpilor UV, precum și necesitatea implicării unor specialiști autorizați pentru instalarea și întreținerea lor, reprezintă o barieră semnificativă pentru multe unități prestatoare de servicii alternative de îngrijire a copiilor. Obligația de instalare poate impune o povară financiară și logistică disproporționată asupra acestor unități. Astfel, transformarea acestei cerințe într-o recomandare opțională va permite unităților de îngrijire să decidă în funcție de resursele și capacitățile lor dacă vor implementa această măsură suplimentară de siguranță.
Pct. 95. Întreținerea igienică a spațiilor, a utilajului și a inventarului se realizează prin îndepărtarea microorganismelor de pe suprafețe, obiecte sau tegumente, odată cu îndepărtarea prafului și a substanțelor organice, prin mai multe metode:	La pct. 95 subpct. 1), textul „1-2%” se substituie cu „la alegere”.	Actualmente, pe piața Republicii Moldova există o varietate foarte largă de detergenți pentru curățarea și îndepărtarea prafului și microorganismelor de pe diferite tipuri de suprafețe. În acest context, obligația de a folosi săpun este neactuală și depășită, limitând prestatorii de servicii de a utiliza produse la care au acces.

Prevederile actuale	Propunerile de modificare	Argumentarea
1) spălarea cu apă caldă, în care se adaugă 1-2% săpun, detergenți anionici, carbonat de sodiu; 2) ștergerea umedă a suprafețelor; 3) aspirarea cu aspiratoare ce pot fi curățate, dezinfectate și menținute uscate; 4) utilizarea substanțelor biocide nonclorigene, înregistrate în Registrul național al produselor biocide; 5) dereticarea umedă și dezinsecția suprafețelor și a jucăriilor; 6) dezinsecția și deratizarea spațiilor periodice și/sau în cazul prezenței insectelor și a rozătoarelor; 7) colectarea și evacuarea zilnică a reziduurilor; 8) metode mixte.		

DESPRE CENTRUL PARTENERIAT PENTRU DEZVOLTARE

Creat în anul 1998, *Centrul Parteneriat pentru Dezvoltare (CPD)* este o instituție obștească, care își propune să contribuie la promovarea unui discurs integrator cu privire la problematica genurilor umane, statutul femeii și egalitatea de șanse pentru femei și bărbați. CPD se afirmă în calitate de structură neguvernamentală, care pledează pentru implementarea conceptului egalității de gen în toate domeniile vieții, promovarea politicilor publice în domeniu, abordarea problemelor ce țin de rolul femeii în societate și abilitarea acestora, eliminarea tuturor formelor de discriminare față de femei, fiind concomitent și un centru de documentare, informare și instruire pentru ONG-urile de profil și grupurile de inițiativă.

Scop. Dezvoltarea și consolidarea resurselor și mecanismelor de abilitare echitabilă a femeilor și bărbaților în vederea promovării egalității de gen în Republica Moldova prin susținerea unui demers coerent de influențare a politicilor.

Misiune. CPD promovează valorile egalității de gen, ca parte componentă a unei societăți deschise, în scopul consolidării unui parteneriat autentic de gen.

Viziune. CPD pledează pentru edificarea unei comunități cu perspective și oportunități egale pentru membrii/ele săi/sale, a unei societăți în care femeile și bărbații sunt cetățeni cu drepturi depline, capabili să soluționeze problemele în comun, să beneficieze în mod egal de noile oportunități și să se angajeze plenar în activități politice, economice și sociale.

ADRESA NOASTRĂ:

Centrul "Parteneriat pentru Dezvoltare"

str. Armenească 13

Chișinău, MD-2012, Republica Moldova

Tel.: +(373 22) 23-70-89; 20-71-58

Tel./Fax: +(373 22) 20-71-57

www.progen.md

e-mail: cpd@progen.md